

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Hudební katedra

**Motivace žáků mladšího školního věku při hře na housle
podle Suzukiho metody**

Bakalářská práce

Autor: Iveta Horáčková
Studijní program: Hra na nástroj se zaměřením na vzdělávání
Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Marie Kovářičková
Oponent práce: Mgr. Jaromír Křováček

Zadání bakalářské práce

Autor: Iveta Horáčková

Studium: P20P0444

Studijní program: B0114A300054 Hra na nástroj se zaměřením na vzdělávání

Studijní obor: Hra na nástroj se zaměřením na vzdělávání

Název bakalářské práce: a) **Bakalářský houslový koncert / b) Motivace žáků mladšího školního věku při hře na housle podle Suzukiho metody**

Název bakalářské práce AJ: a) Bachelor violin concert / b) Motivation of young school age children to play the violin by Suzuki method

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce je složena ze dvou částí. První část je tvořena sólovým koncertním výkonem (minimálně půlrecitálem), jehož předpokladem je vysoká úroveň technických dovedností studenta. Koncertní vystoupení má na základě vhodně zvolené dramaturgie prezentovat interpretační kvality diplomanta a jeho schopnost adekvátního stylového přístupu k interpretaci jednotlivých skladeb. Ke koncertnímu výkonu se váže druhá, teoretická písemná část v rozsahu cca 20-30 stran. Teoretická písemná část bakalářské práce (dále BP) se zabývá problematikou motivace dětí mladšího školního věku při hře na housle prostřednictvím Suzukiho metody. Teoretická část BP obsahuje osobnostní a profesní profil Shinichi Suzukiho, uvádí základní principy Suzukiho metody a charakteristiku dětí mladšího školního věku, zabývá se pojmem motivace v rovině pedagogické psychologie. Tato část práce řeší také otázku motivace jako klíčového faktoru pro zvyšování efektivity uměleckého vzdělávání dětí mladšího školního věku. Praktická část teoretické části BP nabízí konkrétní způsoby motivace dětí při hře na housle a uvádí výsledky dotazníkového šetření, které je zaměřeno na hodnocení motivačních postupů tradičních českých houslových škol a Suzukiho metody. Cílem teoretické části bakalářské práce je vytvořit pro pedagogy základních uměleckých škol soubor konkrétních způsobů motivace při výuce hry na housle na základě Suzukiho houslové metody. V práci je využita metoda deskriptivní, analytická a metoda dotazníkového šetření.

SUZUKI, Shinichi. Nurtured by Love. United States: Alfred Publishing Co Inc.,U.S., 2013, 142 s. Revised. ISBN 0739090445

SUZUKI, Shinichi. Ability Development from Age Zero. United States: Alfred Publishing Co Inc.,U.S., 1999, 96 s. ISBN 0874875803

LENNON, Robert. Instrumental Music Teaching: Strategies for Securing Maximum Motivation and Musical Achievement. United Kingdom: Independently Published, 2021, 174 s. ISBN 9798589645651

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. Vývojová psychologie. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006, 368 s. ISBN 80-247-1284-9.

Zadávající pracoviště: Hudební katedra,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Marie Kováříčková
Mgr. Jaromír Křováček

Oponent: Mgr. et Mgr. Marie Kováříčková
Mgr. Jaromír Křováček

Datum zadání závěrečné práce: 16.1.2021

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucí závěrečné práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 12. 7. 2022

.....

Iveta Horáčková

Anotace

HORÁČKOVÁ, Iveta. *Motivace žáků mladšího školního věku při hře na housle podle Suzukiho metody*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2022. 74 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce (dále BP) se zabývá problematikou motivace dětí mladšího školního věku při hře na housle prostřednictvím Suzukiho metody. Teoretická část BP obsahuje osobnostní a profesní profil Shinichi Suzukiho, uvádí základní principy Suzukiho metody a charakteristiku dětí mladšího školního věku, zabývá se pojmem motivace v rovině pedagogické psychologie. Tato část práce řeší také otázku motivace jako klíčového faktoru pro zvyšování efektivity uměleckého vzdělávání dětí mladšího školního věku. Praktická část BP nabízí konkrétní způsoby motivace dětí při hře na housle a uvádí výsledky dotazníkového šetření, které je zaměřeno na hodnocení motivačních postupů tradičních českých houslových škol a Suzukiho metody.

Cílem bakalářské práce je vytvořit pro pedagogy základních uměleckých škol soubor konkrétních způsobů motivace při výuce hry na housle na základě Suzukiho houslové metody. V práci je využita metoda deskriptivní, analytická a metoda dotazníkového šetření.

Klíčová slova: houslová pedagogika, Suzukiho houslová metoda, motivace, dítě mladšího školního věku

Annotation

HORÁČKOVÁ, Iveta. *Motivation of Young School Age Children to Play the Violin by Suzuki Method*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2022. 74 pp. Bachelor Thesis.

The Bachelor thesis (BT) deals with the issue of motivation of children of younger school age in violin playing through the Suzuki method. The theoretical part of the BT contains a personal and professional profile of Shinichi Suzuki, presents the basic principles of the Suzuki Method and characteristics of children of younger school age, and deals with the concept of motivation in terms of educational psychology. This part of the thesis also addresses the issue of motivation as a key factor in increasing the effectiveness of art education for younger school-age children. The practical part of BT offers specific ways of motivating children in violin playing and presents the results of a questionnaire survey aimed at evaluating motivational practices of traditional Czech violin schools and the Suzuki Method.

The aim of the Bachelor thesis is to create a set of concrete ways of motivation for teachers of primary art schools when teaching violin playing based on the Suzuki Violin Method. The thesis uses descriptive, analytical and questionnaire survey methods.

Keywords: Violin Pedagogy, Suzuki Violin Method, Motivation, Young School Age Children

Obsah

Úvod.....	8
I Teoretická část	9
1 Osobnostní a profesní profil Shinichi Suzukiho	9
2 Suzukiho houslová metoda	10
2.1 Základní principy Suzukiho houslové metody.....	11
3 Charakteristika dítěte mladšího školního věku	14
3.1 Obecná charakteristika dítěte mladšího školního věku	14
3.2 Charakteristika hudebního vývoje žáků mladšího školního věku	15
4 Motivace.....	17
4.1. Motivace dítěte mladšího školního věku při hře na housle	19
4.2 Osobnost pedagoga a jeho vliv na motivaci dítěte v Suzukiho metodě.....	19
4.3 Osobnost rodiče a jeho vliv na motivaci dítěte mladšího školního věku v Suzukiho houslové metodě.....	20
4.4 Způsoby motivace při vyučování houslové hry podle Suzukiho metody	22
II Praktická část	27
5 Výzkumné šetření na téma <i>Motivace při vyučování houslové hry</i>	27
5.1 Výzkumný cíl praktické části	27
5.2 Metodika výzkumného šetření	27
5.3 Popis výzkumného souboru	29
5.3.1 Dotazník na téma <i>Motivace při vyučování houslové hry</i>	29
6 Popis výsledků výzkumného šetření	33
6.1 Hlavní zjištění	33
6.2 Podrobná analýza	33
7 Diskuse a návrh dalšího bádání.....	70
7.1 Diskuse	70
7.2 Návrh dalšího bádání.....	70

Závěr	71
Seznam odborné literatury	72
Přílohy	75

Úvod

Motivace je důležitou součástí úspěšného vzdělávání dítěte mladšího školního věku při hře na housle. Díky ní jsme schopni docílit nejen zvýšené frekvence cvičení, ale také dát dítěti jasný směr, kam se pomocí píle a nadšení může v budoucnu vypracovat. Důležitým aspektem pro úspěšnou motivaci je její správné využití. V opačném případě dochází ke ztrátě zájmu o hru na nástroj, odporu a někdy i odmítání hudby obecně.

Téma bakalářské práce *Motivace žáků mladšího školního věku při hře na housle podle Suzukiho metody*, jsem si zvolila na základě své pedagogické zkušenosti, protože tématu motivace při vyučování houslové hry není v České republice na rozdíl od zahraničí věnována dostatečná pozornost. Prostřednictvím Suzukiho metody je možné dítě rozvíjet při hře na nástroj komplexně. Metoda se zabývá nejen hrou samotnou, ale řeší hudební vývoj dítěte z hlediska psychologie, motivačních postupů a působení blízkého a širšího okolí.

V teoretické části bakalářské práce zmiňuji osobnostní a profesní profil Shinichi Suzukiho a uvádím základní principy zmíněné metody. Je třeba si uvědomit, že pokud chce pedagog motivovat žáka a rodiče na základě Suzukiho houslové metody, měl by znát její komplexnost a hlavní myšlenky. Práce dále obsahuje charakteristiku dítěte mladšího školního věku a vymezuje pojem motivace v rovině pedagogické psychologie. Zároveň řeší otázku motivace jako klíčového faktoru pro zvyšování efektivity uměleckého vzdělávání dítěte mladšího školního věku. V praktické části bakalářské práce jsou uváděny výsledky dotazníkového šetření, které bylo zaměřeno na hodnocení motivačních postupů tradičních českých houslových škol a Suzukiho metody.

Hlavním cílem mé práce je představit konkrétní způsoby motivace dítěte mladšího školního věku při hře na housle, které bude možné využít při tradičním vyučování na základních uměleckých školách v České republice. Záměrem je poukázat také na důležitost vzájemné komunikace pedagoga, dítěte a rodičů a intenzivního naslouchání dítěti, protože pouze za těchto předpokladů může být motivace úspěšná.

I Teoretická část

1 Osobnostní a profesní profil Shinichi Suzukiho

Shinichi Suzuki se narodil 17. října roku 1898 ve městě Nagoya jako jedno z dvanácti dětí. Jeho otec Masakichi Suzuki v roce 1888 založil továrnu na výrobu houslí, kde malý Schinichi prakticky vyrůstal. V 17 letech Suzukiho výrazně inspirovala nahrávka Schubertovy skladby Ave Maria v podání známého houslisty Mischi Elmana. Suzuki byl natolik fascinován nádherným tónem Elmanových houslí, že se pokusil o imitaci zvuku nahrávky. „*Sladkost zvuku Elmanových houslí mě naprosto nadchla. Jeho sametový tón, když hrál melodii, byl jako něco ve snu. Udělalo to na mě ohromný dojem. Kde bych si myslel, že housle, které jsem kdysi považoval za hračku, by mohly vyvolat takovou krásu tónu.*“¹ Po této zkušenosti se Suzuki rozhodl ke koupi vlastního nástroje a začal se učit hře na housle jako samouk. O pár let později absolvoval houslové lekce u pedagožky Koh Ando v Tokiu a ve 23 letech, v roce 1921 odešel studovat do Berlína, kde byl osm let jeho pedagogem Karl Klinger².

Během pobytu v Německu se Suzuki seznámil se svojí budoucí manželkou Waltraud Prange. Krátce po svatbě roku 1928 se odstěhovali zpět do Japonska, kde Suzuki začal pedagogickou kariéru, konkrétně na Státní hudební škole a Císařské hudební akademii. Nadále však zůstával i koncertně aktivní, společně se svými bratry založil smyčcové kvarteto *Suzuki String Quartet*. V září roku 1941 Suzuki poprvé představil v knize *Vzdělávání silou* koncept metody „Talent Education“.

Život Suzukiho a jeho rodiny byl v dalších letech výrazně ovlivněn druhou světovou válkou. Zotcovy továrny na výrobu houslí, se stala výrobní plováků a součástí pro hydroplány. Při bombovém útoku na tuto továrnu byl zabit jeden ze Suzukiho bratrů. Továrna se potýkala s problémy spojenými s provozem kvůli nedostatku výrobního materiálu. Aby Suzuki zajistil dřevo nezbytné pro chod továrny, odešel s dalšími členy rodiny do hor. Jeho žena se přestěhovala do „německé vesnice“, kde žili lidé s německým občanstvím.

Po skončení války začal Suzuki vyučovat na nové hudební škole ve městě Matsumoto, kde se převážně věnoval uměleckému vzdělávání dětí předškolního věku. Založil Celostátní společnost pro výchovu dětí předškolního věku, která byla předchůdcem známé společnosti „Talent Education Movement“ neboli „Hnutí výuky

---

¹ SUZUKI, Shinichi. *Nurtured by love*. Jericho, Exposition Press, 1969, s. 79. (autorský volný překlad)

² Německý houslista, koncertní mistr, skladatel a pedagog. Jeho učitelem hry na housle byl Joseph Joachim.

talentu“. Po zjištění, že jeho významný žák Kódji Tojoda přišel za války o oba rodiče, se Suzuki rozhodl pro jeho adopci a nadále ho podporoval v uměleckém rozvoji. Tojoda působil po studiích v Paříži jako koncertní mistr v Berlíně a po smrti Suzukiho převzal v roce 1998 předsednictví Výzkumného ústavu pro vzdělávání talentů, a. k. a. Suzuki.

Suzuki získal několik čestných doktorátů v hudbě, například na New England Conservatory of Music a Oberlin College Conservatory of Music. Byl nominován na Nobelovu cenu míru. Shinichi Suzuki zemřel ve svém domě v městě Matsumoto v Japonsku dne 26. ledna 1998 ve věku 99 let.³

2 Suzukiho houslová metoda

Suzuki od počátku své pedagogické činnosti projevoval velký zájem o hudební a osobnostní rozvoj dětí při vyučování hry na housle. Věřil, že všechny děti se mohou učit hudbě stejným způsobem, že talent není vrozený a může být rozvinut v každém jedinci. Podle Suzukiho je dítě schopné naučit se hudbě stejně jako rodnému jazyku. K maximálnímu rozvoji potenciálu dítěte je nutné být obklopen hudbou a začít brzy s hrou na nástroj. Mezi další zásady uměleckého vzdělávání žáků mladšího školního věku Suzuki řadil naslouchání, láskyplné povzbuzování, rodičovskou podporu, neustálé opakování a učení se s ostatními dětmi. Osobně vyučoval stovky žáků, včetně mnoha handicapovaných.

Suzuki věřil v hudební vývoj dětí i v to, že jim hudba pomůže stát se dobrými lidmi. Svou metodu nazval filosofií, jejíž nezbytnou součástí jsou morální hodnoty.⁴ Suzuki doufal, že takto vzdělané děti pomohou přinést světu mír a porozumění.

Suzuki se věnoval vývoji své houslové metody po mnoho let, aby byla pro děti co nejefektivnější. Postupně obliba metody vzrostla natolik, že byla adaptována i pro další hudební nástroje.⁵

Zahraniční pedagogové přijížděli do Japonska, aby se dozvěděli o Suzukiho metodě co nejvíce, zároveň Suzuki a jeho studenti cestovali do různých zemí a o metodě

---

³ HERMANN, Evelyn. *Shinichi Suzuki: The Man and His Philosophy*. USA: Alfred Music, 1995, s. 5–216. ISBN 0874875897. (autorský volný překlad)

⁴ Suzuki studoval na obchodní škole v městě Nagoya, jejíž motto bylo: „*Character first, ability second*“ což v překladu znamená: Charakter na prvním místě, schopnosti na místě druhém. Tato slova zůstala Suzukiho mottem po celý život. HERMANN, Evelyn. *Shinichi Suzuki: The Man and His Philosophy*. USA: Alfred Music, 1995, s. 6. ISBN 0874875897. (autorský volný překlad)

⁵ Zahrmovala hru na violu, violoncello, kontrabas, příčnou flétnu, zobcovou flétnu, klarinet, saxofon, kytaru, harfu, klavír, varhany, ale i zpěv. V dnešní době si pedagogové Suzukiho metodické postupy upravují pro své potřeby.

přednášeli. Konference probíhaly s velkým úspěchem po celé Americe, ale i Evropě, konaly se v Berlíně, Londýně a v Lisabonu. Záměr šířit Suzukiho filosofii naplnila i první Celosvětová konference pedagogů Suzukiho metody, která se konala roku 1975 v Honolulu. V pořadí čtvrtá konference International Suzuki Association⁶ se uskutečnila v Mnichově roku 1979 s cílem seznámit pedagogickou veřejnost se Suzukiho metodou v rámci Evropské Suzukiho Asociace.⁷

V úzké spolupráci Suzukiho s violoncellistou Pablo Casalem⁸ se podařilo metodu proslavit na celosvětové úrovni. Suzukiho koncepce ovlivňuje uměleckou hudební pedagogiku od poloviny 20. století až do současnosti.

2.1 Základní principy Suzukiho houslové metody

Suzukiho houslová metoda vychází celkem z devíti základních principů, jimiž jsou: princip mateřského jazyka⁹, včasný začátek houslové hry¹⁰, poslech, průběžné opakování studovaného repertoáru či aktivní spolupráce učitele, žáka a rodičů při vzdělávání ve hře na nástroj. Dále je kladen důraz na motivaci dítěte pomocí láskyplného přístupu, individuální i kolektivní vzdělávání, vhodnou obtížnost repertoáru a čtení not, které je ve vyučování zařazeno až po osvojení základních návyků při hře na housle. Komplettní houslová metoda je dokumentována v deseti sešitech, k nimž jsou vytvořeny audionahrávky.¹¹

Podle Suzukiho může být studium hry na housle zahájeno ve třech nebo čtyřech letech dítěte, ale poslech hudby je vhodný od jeho narození. Hudební rozvoj dítěte mají podpořit i Suzukiho lekce Early Childhood Education, které jsou zaměřeny na hudební

---

⁶ Mezinárodní Suzukiho Asociace

⁷ HERMANN, Evelyn. *Shinichi Suzuki: The Man and His Philosophy*. USA: Alfred Music, 1995, s. 53–59. ISBN 0874875897. (autorský volný překlad)

⁸ Celým jménem Pau Casals Defilló (29. prosince 1876 – 22. října 1973) byl španělsko-kataánský violoncellista, dirigent, skladatel a pedagog. Pro své interpretační mistrovství a virtuózní techniku hry byl považován za jednoho z největších violoncellistů všech dob.

⁹ Dítě se naučí hrát na hudební nástroj na základě stejného principu, jakým se naučí mluvit, tedy napodobováním.

¹⁰ Děti obvykle začínají navštěvovat hodiny hry na housle ve věku 3–4 let, ale je možné začít i později.

¹¹ Hilary Hahn ve spolupráci s klavíristkou Natalie Zhu vytvořily v roce 2020 nejnovější zvukové záznamy skladeb Suzukiho houslové školy. Konkrétně se jednalo o skladby ze sešitů 1–3 Suzukiho houslové školy. NILES, Laurie. *Interview with Hilary Hahn: Recording Suzuki Books 1–3 and Returning from Sabbatical* [online]. [cit. 10.7.2022]. Dostupné z: <https://www.violinist.com/blog/laurie/202010/28517/> (autorský volný překlad)

Augustin Hadelich ve spolupráci s klavíristou Kuang-Hao Huang následně vytvořily v roce 2021 zvukové záznamy repertoáru sešitů 4–6 Suzukiho houslové školy. NILES, Laurie. *Interview with Augustin Hadelich: Recording Suzuki Violin Books 4–6* [online]. [cit. 10.7.2022]. Dostupné z: <https://www.violinist.com/blog/laurie/20226/29254/> (autorský volný překlad)

vzdělávání kojenců a batolat. Během nich se věnují hře na různé lehko ovladatelné nástroje, učí se říkanky, písňe a účastní se hudebních aktivit, které vedou k jejich sociálně-emočnímu rozvoji. Výuka je dále zaměřena na rozvoj rytmického citění, sluchových schopností a jemné i hrubé motoriky. Děti si také pomocí her rozšiřují slovní zásobu a paměť.¹² Včasný začátek hudebního vzdělávání je rovněž rozhodující pro rozvoj duševních procesů žáka a pohybové koordinace.

Učení se na základě poslechu, stejně jako napodobování mluveného slova, které dítě slyší okolo sebe, patří mezi vrozené dětské schopnosti. V Suzukiho metodě je kladen důraz na každodenní poslech hudby, především pak nahrávek Suzukiho repertoáru.¹³ Reprodukovaná hudba působí jako inspirace ve frázování, dynamice, rytmu a tvorbě kvalitního tónu při samotné hře na nástroj. Na začátku studia houslové hry metoda nepracuje s notovými zápisy, je upřednostněna hra podle suchu. Suzuki totiž vyšel ze zjištění, že dítě se nejprve učí mluvit a poté číst.¹⁴ Další podstatnou složkou hudebně vzdělávacího procesu je podle Suzukiho včasný a intenzivní poslech zvukových nahrávek studovaného repertoáru. Nahrávky jsou systematicky seřazeny od nejjednodušších po technicky a výrazově nejnáročnější skladby.

Důležitým mechanismem dětské řeči, ze kterého vychází Suzuki, je opakování. Studované skladby se udržují neustálým opakováním stejně jako slovní zásoba. Dítě postupně repertoár zdokonaluje, používá při hře nové, sofistikovanější postupy a s každým opakováním vzrůstá jistota i schopnost sebekontroly při hře.¹⁵

Spolupráce s rodiči je jedním z hlavních principů Suzukiho houslové metody a hraje klíčovou roli ve vzdělávání dítěte ve hře na housle. Rodiče spolu s učitelem vytvářejí příjemné prostředí pro vyučování, navštěvují lekce s dítětem, píší si poznámky a poté působí jako „domácí učitel“ v průběhu týdne. Účastní se rovněž koncertů, skupinových vyučování, různých seminářů či letních škol. Vzhledem k tomu, že je ve vzdělávacím procesu podle Suzukiho houslové metody kladen důraz na podporu žáka

---

¹² SUZUKI ASSOCIATION OF THE AMERICAS. *What is SECE?* [online]. [cit. 21.5.2022]. Dostupné z: <https://suzukiassociation.org/ece/about/> (autorský volný překlad)

¹³ Jedná se o soubor skladeb v sešitech 1–10.

¹⁴ KATAOKA, Eiko a KATAOKA, Masayoishy. *Talent Education Journal*. USA: Broadman Supplies, 1979, s. 30. (autorský volný překlad) (<https://internationalsuzuki.org/talent-education-journal/Talent-Education-Journal-03-1979.pdf>)

¹⁵ KATAOKA, Eiko a KATAOKA, Masayoishy. *Talent Education Journal*. USA: Broadman Supplies, 1979, s. 30. (autorský volný překlad) (<https://internationalsuzuki.org/talent-education-journal/Talent-Education-Journal-03-1979.pdf>)

v procesu učení, obvykle se jeden z rodičů učí hrát na housle dříve než dítě, aby se seznámil s učivem a porozuměl metodickým postupům.

Důležitou roli hraje kvalitní a láskyplné domácí prostředí, včetně aktivity rodinných členů. Každé dítě postupuje v souladu se svými schopnostmi a dovednostmi tak, aby jednotlivé kroky při hře na housle zvládlo. Jeho snaha by měla být odměněna upřímnou pochvalou a povzbuzením. Tento požadavek vychází také z principu mateřského jazyka.

Součástí Suzukiho houslové metody jsou vedle individuálního vyučování pravidelné skupinové lekce, odstupňované dle úrovně žáka. Kolektivní vzdělávání v houslové hře má totiž pozitivní vliv na motivaci dítěte. Společná hra umožňuje využít dovednosti získané v rámci jednotlivých individuálních lekcí a účastnit se koncertních vystoupení a workshopů. V rámci objektivní sebereflexe se děti učí také oceňovat úspěchy ostatních houslistů.

Hudební repertoár v Suzukiho metodě je navržen tak, aby dítě zvládlo techniku hry na housle v kontextu hudby, nikoliv pomocí nezáživných klasických technických cvičení. Pořadí jednotlivých skladeb bylo pečlivě stanoveno, každá skladba se stává východiskem pro následující učivo. Prostřednictvím Suzukiho repertoáru dítě zvyšuje úroveň svých hudebních schopností a dovedností.

Se zvládnutím elementární houslové techniky souvisí pozdější zavedení notace. Suzukiho myšlenka opět vychází z principu mateřského jazyka, protože dítě se učí číst až tehdy, když je schopné hovořit. Stejným způsobem je v metodě přistupováno ke čtení notového zápisu. Dítě musí nejprve ovládat základní dovednosti hry na nástroj, až pak navazuje čtením not, přičemž vše je závislé na jeho celkovém vývoji. I po osvojení notace je žák veden k tvorbě krásného tónu pomocí tonalizačních cvičení¹⁶, přesné intonaci, dynamice a frázování.

---

¹⁶ Krátká cvičení mezi jednotlivými skladbami v sešitech 1–10.

3 Charakteristika dítěte mladšího školního věku

Mladším školním věkem označujeme období od 6–7 let věku dítěte, kdy je zahájena školní docházka, přibližně do 11–12 let, kdy se začínají objevovat první známky pohlavního dospívání. Z celkového pohledu lze tuto etapu charakterizovat jako klidnou, dítě je emocionálně a osobnostně stabilní, bez výrazných vývojových změn.¹⁷

3.1 Obecná charakteristika dítěte mladšího školního věku

Nástup do školy je považován za největší změnu v psychickém a sociálním vývoji dítěte mladšího školního věku. Zásadní roli hraje jeho integrace do třídního kolektivu, přijetí pedagogů jako autorit a plnění školních povinností. Žák získává nové schopnosti, dovednosti a učí se soběstačnosti. V tomto období pokračuje rozvoj motorických schopností.¹⁸ Vývojem prochází také vnímání dítěte, které se přibližuje kvalitě dospělého jedince. Dítě je schopno orientovat se v čase a prostoru. Zdokonaluje se kvalita všech jeho smyslů, zvyšuje se schopnost rozdělovat a přenášet pozornost. Zpočátku převládá mechanická paměť, ale krátkodobá i dlouhodobá paměť je stabilnější, proto dítě dovede lépe reprodukovat naučenou látku. Myšlení je více konkrétní, názorné, příčinné a situační. Proces učení je stále kvalitnější, protože se více opírá o řeč¹⁹ a je plánovitý v závislosti na školních požadavcích. Dochází také k osvojování postupů učení, které mají vliv na další vzdělávání. „*Dítě je schopno skutečných logických operací, pravých úsudků odpovídajících zákonům logiky, bez dřívější závislosti na viděné podobě. Stále se ovšem i toto logické usuzování týká jen konkrétních věcí a jevů, obsahů, které si lze názorně představit.*”²⁰

Zrakové a sluchové vnímání dítěte dozrává zhruba mezi pátým a sedmým rokem života. V mladším školním věku se přibližně o padesát procent zlepšuje zraková ostrost a rozvíjí se vidění nablízko. Dítě se dokáže soustředit na potřebný zrakový podnět, je schopno vnímat a uvědomovat si polohu předmětu v prostoru, je pro něj typická schopnost konstantního vnímání. Dochází ke zdvojnásobení sluchové ostrosti,

---

¹⁷ PUGNEROVÁ, Michaela a kol. *Psychologie: Pro studenty pedagogických oborů*. Pardubice: Grada, 2019, s. 47. ISBN 978-80-271-0532-8.

¹⁸ Dochází ke zlepšování motorických schopností. Pohyby vykonávané velkými svaly, jsou již zcela dokonalé, ale pohyby drobných svalů, jsou stále méně přesné.

¹⁹ Slovní zásoba činí zhruba 10 000 slov, ale dítě aktivně používá polovinu, začíná si uvědomovat gramatiku a skladbu řeči.

²⁰ LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Grada, 2006, s. 124–125. ISBN 80-247-1284-9.

kteřá ovlivňuje rozvoj řeči a abstraktního myšlení. Dítě rozlišuje zvukovou a vizuální podobu slov, což je důležité pro úspěšné čtení a psaní.²¹

U dítěte mladšího školního věku ustupují projevy egocentrismu. V případě optimálního osobnostního vývoje je dítě aktivní, rádo spolupracuje, učí se novým věcem a poznávání světa. Pro jeho zdravý vývoj osobnosti je nezbytná hra, pro kterou by měly být vytvořeny dostatečné podmínky. Formy hry žáka prvního stupně základní školy jsou podobné jako v předškolním období, mění se ale jejich obliba. Dítě dává přednost hrám se složitějšími pravidly a projevy samotné hry jsou bohatší. Z hlediska kognitivního vývoje dítě rozumí přáním a potřebám různých lidí. Rozvíjí se schopnost sociálního porozumění a současně roste i volní sebeřízení, seberegulace. V této vývojové etapě dochází k rozvoji emočního a morálního vědomí i chápání mravních hodnot.²²

3.2 Charakteristika hudebního vývoje žáků mladšího školního věku

Hudební vývoj žáků mladšího školního věku úzce souvisí s povinnou školní docházkou na prvním stupni základní školy. „*Kvalitní hudební výchova podmiňuje a urychluje nejen hudební rozvoj, ale působí kladně i v celkovém psychickém vývoji dětí.*”²³

Sedlák ve své publikaci *Hudební psychologie pro učitele* uvádí následující příklady hudebních schopností a dovedností, které jsou nutné k realizaci hudebních činností na prvním stupni základní školy.

Sluchové dovednosti – sluchem rozlišit vlastnosti tónů, určit směr pohybu melodie, poznat mimotonální tón ve znějící melodii, poznat ukončenost a neukončenost melodie, rozlišit počet tónů v akordu, rozlišit symetrii či asymetrii hudebních polovět, slyšet záměrně provedené chyby ve známé písni, vědomě používat termíny pro dynamiku, tempo apod.

Rytmické dovednosti – všítat si souvislostí mezi hudebním a slovním rytmem, osvojit si rytmické slabiky, rozpoznat a reprodukovat pulzaci, metrum a rytmičké zápis písne. Dále vytvořit a reprodukovat rytmičké vícehlas, reagovat pohybem na dvoudobé

---

²¹ PTÁČEK, Radek a KUŽELOVÁ, Hana. *Vývojová psychologie pro sociální práci*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2013 s. 37–39. ISBN 978-80-7421-060-0.

²² LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006, s. 120–141. ISBN 80-247-1284-9.

²³ SEDLÁK, František a VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 364, ISBN 9788024620602.

a třídobé metrum pomocí taktování nebo tance, poznat změny metra a tempa, najít rytmickou chybu, tvořivě se rytmicky projevat a znát základní pojmy z oblasti rytmu.

Pěvecké dovednosti – správně sedět nebo stát při zpěvu, osvojit si zásady správného pěveckého dýchání a hudebního frázování, zaměřit se na vědomé používání a rozvoj hlavového tónu, hlavové rezonance, měkkého hlasového začátku a správné výslovnosti. Zpívat v celém hlasovém rozsahu, intonačně čistě reprodukovat jednohlas i vícehlas, zpívat s emocionálním zaujetím.

Intonační dovednosti – orientovat se v intonačním prostoru a v intonačních modelech, zdokonalovat základní intonační oporu pomocí opěrných písní nebo nápěvků, analyzovat notový záznam písně z hlediska tóniny a výskytu intonačních pojmů, zpívat z not, průběžně osvojovat základní naukové poznatky, intonační dovednosti využít při sluchové analýze a v elementární tvořivosti.

Nástrojové dovednosti – ovládat techniku hry na Orffův instrumentář, případně sopránovou zobcovou flétnu, reprodukovat či tvořit přede hry, mezihry, dohry k písním a experimentovat s barvou nástrojů. Vyjádřit mimohudební situaci, využít nástroje jako doprovod k pohybu, ověřovat si na nástroji hudebně-teoretické poznatky a vyjádřit hrou na nástroj svůj tvořivý nápad.

Hudebně pohybové dovednosti – spontánně reagovat pohybem na charakter hudby, na tempové či metrické změny v hudbě, průběžně si osvojovat inventář pohybových dovedností, ovládat úkony hry na tělo, motoricky reagovat na charakter hudebně vyjadřovacích prostředků, pamatovat si choreografii i sled pohybů v tancích a pohybových hrách.

Poslechové dovednosti – při poslechu aktivně využívat zkušenosti z ostatních hudebních činností, orientovat se ve výrazových a formotvorných prostředcích, vyčleňovat prvky z hudebního proudu, srovnávat, slovně charakterizovat, rozpoznávat emocionální typy hudby, orientovat se v základních hudebních žánrech, získané poslechové dovednosti využívat ve vlastní hudební tvořivosti apod.“²⁴

S hudebním vývojem jedince je podle Františka Sedláka spjatý pojem hudebního nadání a hudebnosti, které definuje následovně: „*Hudební nadání považujeme za výlučný jev, za specifickou strukturu osobnosti, která umožňuje některým jedincům úspěšné výkony v hudebních činnostech. Hudebnost je pak struktura osobnosti, v níž integrují hudební schopnosti tvořící převážně střed jejich variační šíře (průměrné hudební*

---

²⁴ SEDLÁK, František a VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 78–79. ISBN 9788024620602.

schopnosti) a umožňující téměř každému jedinci hudební aktivity, porozumění hudbě a kladné vztahy k ní."²⁵

Hudební vnímání dítěte mladšího školního věku je vhodné rozvíjet prostřednictvím sluchových cvičení, která napomáhají upevňovat vztah mezi hlasem a sluchem. Vlivem přirozeného a postupného přechodu obrysového vnímání na analytické, je dítě schopno hlouběji a konkrétně porozumět hudbě a pochopit vzájemné vztahy mezi částmi a celkem. Vzrůstá pozornost dítěte, a to zejména vlivem poslechového činností. Původní mimovolná pozornost přechází v pozornost záměrnou, což umožňuje poslech náročnějších skladeb. Dále roste funkce a kapacita hudební paměti, rozvíjí se motorika, která umožňuje hru na nástroj. Aktivním kontaktem s hudbou v kombinaci s tělesným a psychickým vývojem se prohlubuje vztah dítěte k hudbě, vznikají hudební zážitky, které mohou být uchovány po celý život. Za předpokladu správného pedagogického vedení prochází značným vývojem i dětský hlas.²⁶ Důležitou součástí hudebního vývoje žáků mladšího školního věku je rozvoj hudební tvořivosti. Z pedagogického hlediska je proto nutné zajistit kvalitní vyučování, při němž nedochází k tlumení imaginace a fantazie dítěte, ale naopak poskytuje dostatečný prostor k jeho seberealizaci.²⁷

4 Motivace

Motivace je propojena s kognitivními procesy a emocemi. Jejím cílem je změna momentální nevyhovující situace na lepší nebo ideální. Pojem motivace je odvozen od latinského slovesa „*movere*“, což znamená pohybovat se²⁸, v odborné literatuře zatím neexistuje její jednotná definice. V psychologickém slovníku Hartla, Hartlové je definována motivace jako: „*Proces usměrňování, udržování a energetizace chování, které vychází z biologických zdrojů; pojem m. v psychologii zatím značně nejednotný; nejčastěji chápán jako intrapsychologický proces zvýšení nebo poklesu aktivity, mobilizace sil, energizace organismu; projevuje se napětím, neklidem, činnostmi směřujícími k porušení rovnováhy; v zaměření m. se uplatňuje osobnost jedince, jeho hierarchie*

---

²⁵ SEDLÁK, František a VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 81. ISBN 9788024620602.

²⁶ Zvětšuje se hlasový rozsah.

²⁷ SEDLÁK, František a VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 365. ISBN 9788024620602.

²⁸ MOOS, Petr. *Obecná teorie motivace* [online]. [cit. 17.4.2022]. Dostupné z: <http://moos-psycholog.cz/obecna-teorie-motivace/>

hodnot i dosavadní zkušenosti, schopnosti a naučené dovednosti; za nežádoucí m. jsou považovány strach, úzkost, bolest aj.“²⁹

Další využívanou definici uvádí Alena Plháková: „*Motivace je souhrn všech intrapsychických dynamických sil neboli motivů, které zpravidla aktivizují a organizují chování i prožívání s cílem změnit existující neuspokojivou situaci nebo dosáhnout něčeho pozitivního.*“³⁰

František Sedlák se zabývá konkrétně hudební motivací a vysvětluje ji následovně: „*Hudební motivací (z latinského slova movere – hýbati, pohybovati) rozumíme dynamický proces, jenž evokuje žákovu hudební aktivitu a reguluje ji tak, aby uspokojil hudební potřeby a dosáhl vytyčeného cíle. Motivace je výslednicí celého souboru vnitřních a vnějších podnětů, jejichž motivační hodnota je dána nejenom kvalitou a mírou jejich zastoupení, ale i vzájemnými vztahy a poměrem k ostatním osobnostním charakteristikám dítěte. V motivační struktuře se střetávají vrozené fyziologické i psychologické potřeby s vyššími osobnostními dispozicemi, jako jsou např. hudební zájmy a postoje, vytvořené hodnotové soustavy, tvorba sebepojetí a s tím související hudební aspirace žáka apod.*“³¹

Zajímavá je i definice podle filozofa Jana Sokola, který vysvětluje rozdíl mezi motivovaným člověkem a tím, který motivován není: „*Motivace (z lat. motus, pohyb) je souhrn podnětů, důvodů k určitému jednání. Na rozdíl od člověka, který žádnou vlastní motivaci nemá a jen plní příkazy, bude se motivovaný člověk navíc sám snažit odstraňovat překážky a hledat nové cesty k cíli.*“³²

---

²⁹ HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. s. 328. ISBN 80-7178-303-X.

³⁰ PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2007, s. 319. ISBN 978-80-200-1499-3.

³¹ SEDLÁK, František a VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, s. 88. ISBN 9788024620602.

³² SOKOL, Jan. *Malá filosofie člověka a Slovník filosofických pojmů*. 6., rozš. vyd. Praha: Vyšehrad, 2010. s. 326. ISBN 978-80-7429-056-5.

4.1. Motivace dítěte mladšího školního věku při hře na housle

Motivace tvoří jednu z mnoha částí osobní identity dítěte mladšího školního věku. Souvisí s životním prostředím, sociokulturními a biologickými podmínkami, ve kterých dítě žije, a tyto podmínky se následně promítají do hudebního vzdělání dítěte.

Hra na housle je dlouhodobý proces, který vyžaduje hlubokou vnitřní a vnější motivaci, které jsou předpokladem k úspěšnému rozvoji schopností a dovedností dítěte. Důležitá je především vnitřní motivace³³, protože vnější motivace³⁴ působí pouze po omezenou dobu. Každého vnějšího činitele³⁵ dítě vnímá odlišně a s rozdílným polem působnosti. Motivace v hudebním vzdělávání úzce souvisí také se schopností být pozorný³⁶ a vůlí pro zvolenou činnost. Navzájem se tyto dvě složky podporují a jsou nezbytné k dalšímu uměleckému vývoji. V případě intenzivního studia, jež hra na nástroj představuje, musí ale činnost dítěte především bavit a přinášet mu uspokojení.

4.2 Osobnost pedagoga a jeho vliv na motivaci dítěte v Suzukiho metodě

Osobnost pedagoga hraje zásadní roli v jakémkoliv vyučovacím procesu.³⁷ Suzukiho metoda umožňuje pracovat s dětmi od věku tří let a ve výjimečných případech i dříve, protože koncept výuky je zábavný, vykazuje brzké pokroky a úspěchy žáků. Základními předpoklady úspěšného využití Suzukiho metody je hluboké povědomí pedagoga o psychickém vývoji dítěte a učitelova schopnost pracovat s žáky různého věku. Pedagog by měl být kreativní, laskavý a schopen adaptovat principy Suzukiho metody podle svých možností. Měl by umět žákům přiblížit vlastní pocity, myšlenky a učit je vnímat emoce i potřeby druhých jedinců. Dále je žádoucí, aby jasně identifikoval

---

³³ „Vnitřní motivaci se rozumí dílčí motivy spjaté přímo s příslušným předmětem nebo činností, které se žák učí. Je to především za 1. poznávací potřeba, zvědavost a za 2. potřeba činnosti, funkční libost (radost ze samotného vykonávání činnosti).“ ČÁP, Jan. *Psychologie výchovy a vyučování*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1993, s. 187. ISBN 80-7066-534-3.

³⁴ „Vnější motivace zahrnuje takové momenty, které jsou spjaté s příslušnou učební činností a jejím předmětem zprostředkovaně: zvláště je to odměna, pochvala, prestiž, trest, donucení.“ ČÁP, Jan. *Psychologie výchovy a vyučování*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1993, s. 187. ISBN 80-7066-534-3.

³⁵ Mezi vnější motivační činitele patří především rodiče a pedagogové. Děti často neochotně přijímají kritiku jejich hry ze strany rodiče, zejména pokud jde o rodiče, který se hře na housle nevěnuje a pouze kontroluje průběh domácí přípravy.

³⁶ Pozornost je mentální proces, jehož funkcí je vpouštět do vědomí omezený a potřebný počet informací.

³⁷ Samostatná věda, která se zabývá osobností učitele se nazývá pedeutologie. Původně byla souhmem normativních požadavků na práci učitele. V současnosti se pedeutologie zaměřuje spíše na teorii jednotlivých pedagogických profesí, řeší kompetenci a osobnost pedagogů, jejich další vzdělávání a profesní činnost. BLÍŽKOVSKÝ, Bohumír. *Pedeutologie a gradace profesionality pedagogických pracovníků* [online]. [cit. 18.4.2022].

Dostupné z: file:///C:/Users/horac/Downloads/Pedag_1990_5_04_Pedeutologie_503_519.pdf)

a respektoval individuální tempo dítěte, dle jeho schopností a dovedností. Všechny zmíněné typologické vlastnosti pedagoga a koncept Suzukiho metody mají vliv na motivaci dítěte a jeho budoucí hudební rozvoj.

Vyučování prostřednictvím Suzukiho metody je vedeno formou individuálních a skupinových lekcí, jejichž cílem je nejen motivace ke studiu houslové hry, ale i socializace dětí.³⁸ Žáci sdílí lásku k hudbě, radost z dosažených pokroků a přirozeně se motivují k dalšímu cvičení na hudební nástroj či zpěvu. Pedagog Suzukiho metody by měl věřit ve schopnosti a dovednosti dítěte³⁹, měl by být schopen konstruktivně vyřešit jakýkoliv problém týkající se hry na housle i samotného vzdělávání dítěte a tím mu zajistit pocit jistoty a opory.

Četná koncertní vystoupení, workshopy a spolupráce s ostatními pedagogy vyžadují organizační a komunikační schopnosti pedagoga, které jsou důležité pro navazování vztahů nejen s žáky, ale také s veřejností. Cílem Suzukiho metody není vychovávat výhradně profesionální hudebníky, ale otevřít dětem cestu k tomu, aby se hudba stala přirozenou součástí jejich životů.

4.3 Osobnost rodiče a jeho vliv na motivaci dítěte mladšího školního věku v Suzukiho houslové metodě

Rodinní příslušníci, a především pak rodiče mají důležitý vliv na utváření identity dítěte mladšího školního věku. Dítě automaticky považuje prostředí funkční rodiny za bezpečné a stabilní zázemí.

Přestože se vztahy dítěte mladšího školního věku s rodiči diferencují, jsou stále silné. Rodiče jsou přirozenou autoritou a dítě jejich rozhodnutí bez výhrad přijímá, začíná chápat mnoho rodičovských postojů, lépe se orientuje v rodičovských vztazích, a pocitech.⁴⁰ Rodiče se významně podílejí na procesu smysluplného vzdělávání dítěte. Jejich vliv na motivaci dítěte vzrůstá za předpokladu, že mu pomáhají objevovat niterné potřeby, věří v jeho schopnosti a jsou mu modelem pro učení se nápodobou či pokud

---

³⁸ Pedagog musí být schopen vést jak individuální lekce, tak skupiny, čímž se metoda odlišuje od výuky tradičního pojetí vyučování v základních uměleckých školách v České republice.

³⁹ Podle Suzukiho metody by měl být pedagog nástrojové hry přesvědčen o možnostech rozvíjet hudební schopnosti u všech dětí. Z tohoto pohledu je „*potenciál každého dítěte neomezený*“
ČESKÁ SUZUKI ASOCIACE, Z. S.. *Shinichi Suzuki* [online]. [cit. 18.4.2022].
Dostupné z: <http://www.suzukiasociace.cz/shinichi-suzuki/> (autor článku nebyl uveden)

⁴⁰ VÁGNEROVÁ, Marie a LISÁ, Lidka. *Vývojová psychologie: Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2021, s. 328–329. ISBN 978-80-246-4961-0.

slouží jako vzor, který podněcuje dítě k neustálému zlepšování se v dané činnosti.⁴¹ Dále za předpokladu, že mu pomáhají objevovat niterné potřeby, věří v jeho schopnosti a jsou modelem pro učení se nápodobou. Pokud chce rodič dítě dlouhodobě motivovat, neměl by být pedantem a kontrolorem, který ho z pozice fyzické síly a moci pouze usměrňuje. Měl by být moudrým a láskyplným učitelem, který vymezuje jasně srozumitelné hranice a s klidem, důsledností a porozuměním pomáhá dítěti nalézt cestu k hudbě.

Osobnosti rodičů a jejich vliv na motivaci dítěte mají v Suzukiho houslové metodě zásadní místo. Vytváří totiž dítěti nejen podnětné a příjemné prostředí pro domácí cvičení na nástroj, ale také jej podporují například na soutěžích a koncertech. Jeden z rodičů obvykle absolvuje Suzukiho kurzy základů hry na housle, které jsou určeny přímo pro rodiče začátečníků. Na základě doporučení pedagoga společně s dítětem hraje a cvičí. Dále se účastní školních kolektivních akcí a soustředění. Tato rodičovská aktivita má pro motivaci dítěte velký význam, protože dítě vnímá, že v procesu učení se hry na nástroj není samo. Rodič zároveň dostává bezprostřední zpětnou vazbu na pokroky dítěte a v případě potřeby mu může snadno a rychle pomoci. Nedílnou součástí vzdělávání podle Suzukiho metody bývá též komunikace pedagoga a rodiče o možnostech motivace dítěte a vhodných postupech při její případné ztrátě. Kolem 10.–11. roku nastává u dítěte velký zlom v přístupu k nástrojové hře a hudbě obecně. Je proto nutné provést revizi zájmu o hru na nástroj a postupně přecházet k samostatnému a zodpovědnému domácímu cvičení.

Často diskutovaným tématem, které souvisí s motivací, je snaha rodičů „uplatit“ dítě, aby doma cvičilo na nástroj. Odpůrci tohoto postupu tvrdí, že by měli rodiče podporovat pouze vnitřní motivaci dítěte, která je nezbytná pro efektivní umělecké vzdělávání.⁴² Zastánci odměňování naopak uvádějí, že toto „uplácení“ žáka umožňuje vidět jeho okamžité výsledky. Jedna správná cesta či konkrétní způsob motivace však neexistuje, protože ty se s věkem a zkušenostmi dítěte i rodičů mění. Proto je nutné, aby byl pedagog flexibilní a o způsobech motivace neustále přemýšlel.⁴³

---

⁴¹ Pokud dítě pochází z rodiny hudebníků, rodiče slouží jako vzor pro dítě v oblasti uměleckého vzdělávání.

⁴² FERRIN, Brecklyn. *How Pro Suzuki Parents Get Their Kids to Practice Part III* [online]. [cit. 18.4.2022]. Dostupné z: <http://pluckyviolinteacher.com/how-pro-suzuki-parents-motivate-their-kids-to-practice/> (autorský volný překlad)

⁴³ „Dospělým vnitřní motivace také často chybí, a to i přesto, že dokáží vidět vnější odměny, které přijdou v budoucnu. Pochybují, že většina dospělých chodí do zaměstnání jen kvůli uspokojení z dobře vykonané práce, myslím, že tam chodíme proto, že chceme výplatu a chceme mít možnost platit své účty atd.“

Zkušení rodiče, jejichž dítě bylo vzděláváno na základě Suzukiho houslové metody, k motivaci dítěte prostřednictvím odměn uvedli: „*Nejprve musíte přizpůsobit své metody tak, aby vyhovovaly vašemu dítěti. Jedna metoda může pro jednoho fungovat skvěle a pro jiného vůbec. Systém odměn může chvíli krásně fungovat, ale pak po chvíli zatuchne, a je potřeba ho změnit.*“⁴⁴

Svoji zkušenost s domácím cvičením na nástroj popsala Norene Smithová, matka žáků Suzukiho metody: „*Když moje děti začaly hrát na housle, byly velmi nadšené a rády si procvičovaly své malé úkoly od učitele. Po několika měsících, jak se úkoly staly obtížnějšími, uvědomily si, že to není jen zábava a hry. V tu chvíli nám odměny pomohly projít fází odporu při cvičení. Jedna dcera se začala skrývat, když jsem oznámila, že je čas na trénink. Sedly jsme si spolu a sepsaly jsme seznam věcí, které by ráda dělala, obvykle se jednalo o vycházku s rodiči. Pokaždé, když si rychle a ráda přišla zacvičit, vysloužila si nálepku a za získání předem určeného počtu nálepek, byla odměněna. Rodiče mohou zajistit tyto odměny individuálně pro každé dítě, protože vědí, co jejich dítě baví.*“⁴⁵

4.4 Způsoby motivace při vyučování houslové hry podle Suzukiho metody

Otázka, jak trvale motivovat dítě ke cvičení při hře na housle, patří mezi jednu z nejčastějších otázek pedagogů i rodičů. Přestože se začínající houslisté učí hrát na základě ověřených efektivních postupů Suzukiho houslové metody, hra na housle je stále náročnou činností, která působí žákům během prvního roku hry mnohé obtíže.⁴⁶ Na první pohled se může zdát, že dítě, které se vzdělává podle Suzukiho metody,

---

FERRIN, Brecklyn. *How Pro Suzuki Parents Get Their Kids to Practice Part III* [online]. [cit. 18.4.2022]. Dostupné z:

<http://pluckyviolinteacher.com/how-pro-suzuki-parents-motivate-their-kids-to-practice/>

(autorský volný překlad)

⁴⁴ FERRIN, Brecklyn. *How Pro Suzuki Parents Get Their Kids to Practice Part III* [online]. [cit. 18.4.2022]. Dostupné z: <http://pluckyviolinteacher.com/how-pro-suzuki-parents-motivate-their-kids-to-practice/>

(autorský volný překlad)

⁴⁵ FERRIN, Brecklyn. *How Pro Suzuki Parents Get Their Kids to Practice Part III* [online]. [cit. 18.4.2022]. Dostupné z: <http://pluckyviolinteacher.com/how-pro-suzuki-parents-motivate-their-kids-to-practice/>

(autorský volný překlad)

⁴⁶ Na základních uměleckých školách v České republice vykonává dítě, které se uchází o studium hry na housle talentové zkoušky. Zkoušející pedagog během nich ověří jeho hudební a koordinační schopnosti, zda odpovídají úrovni požadované pro studium hry na housle. V Suzukiho houslové metodě přijímací zkoušky aninároky na dítě neexistují. Podle Suzukiho filosofie se může naučit hrát na housle každý jedinec a existuje jen špatné prostředí a špatný vliv, které mu vzdělávání komplikují. I přesto, že dítě neprochází žádným ověřením dispozic potřebných ke hře na housle, je vhodné vyhodnotit temperament dítěte a jeho skutečný zájem o houslovou hru.

je automaticky motivováno, neboť pedagog⁴⁷ a rodiče⁴⁸ vkládají maximum svého času, ochoty, láskyplného přístupu do jeho uměleckého růstu. Přesto i v těchto případech motivace občas chybí.⁴⁹

Pro potřebnou motivaci by mělo dítě především zažít pozitivní prožitek z živé hudby. Přínosným mohou být koncertní představení s interpretem nadšeným pro svůj nástroj a fascinovaným publikem, teprve pak totiž může dítě plně pochopit, co znamená ovládat hru na housle na vysoké úrovni.

Americká houslistka a pedagožka Andra Prewettová⁵⁰ uvádí jedny z hlavních způsobů motivace hry na housle na základě Suzukiho houslové metody:

1. Aktivní účast žáků na koncertech a skupinových lekcích může zajistit, že dítě ve skupině svých vrstevníků dlouhodobě neztratí o hru na housle zájem, protože všichni mají stejný cíl. Na koncertech pravidelně účinkují houslisté odlišné úrovně a věku. Díky tomu mohou začátečníci slyšet svůj budoucí repertoár, mohou být pozitivně motivováni výkony ostatních žáků a snáze se dostat na požadovanou úroveň houslové hry.⁵¹
2. Důslednost při každodenním cvičení na nástroj je pro mnoho dětí i rodičů náročná, zejména pokud mají děti více aktivit a rodiče jsou časově zaneprázdněni.⁵²

---

⁴⁷ Suzuki učitel.

⁴⁸ Rodiče, jejichž dítě je vzděláváno podle Suzukiho metody.

⁴⁹ Příjemné, ale stereotypní prostředí pro cvičení na nástroj není samo o sobě dostatečně podnětné.

⁵⁰ Americká houslistka a pedagožka Andra Prewettová získala bakalářský titul na Lawrence University v USA, konkrétně v oboru Hra na violu. Mezi její pedagogy patřili například Matthew Michelic, Peter Slowik, Roland Vamos nebo Li-Kuo Chang. Svoji pedagogickou kariéru započala již během studií na Lawrence University v roce 1999. Na jednom ze svých houslových kurzů si přečetla autobiografii Shinichi Suzukiho *Nurtured by Love*, která ji zaujala natolik, že kontaktovala učitele Suzukiho metody v Chicagu Edwarda Kreitmana. Její přítomnost na několika lekcích vedených Suzukiho metodou, se následně proměnila v roční školení zaměřené na Suzukiho první metodickou houslovou knihu.

Kurz inspiroval ji natolik, že se stala učitelkou Suzukiho houslové metody na plný úvazek. Andra Prewettová vykazuje různorodou koncertní činnost v regionálních orchestrech. Současně působí jako zpěvačka a skladatelka na chicagské undergroundové rockové scéně. Tři roky koncertovala v rámci celostátního turné a hrála na housle se svou kapelou *Tin Horse*, což ji přimělo, přestěhovat se v roce 2010 do Tennessee. Andra Prewettová je vyhledávanou pedagožkou, působí především soukromě a dále hostuje na vzdělávacích seminářích. Je držitelkou ceny pro Vynikajícího pedagoga od Tennessee Governor's School for the Arts. Je členkou Suzukiho komunity a působí v představenstvu Suzukiho Asociace ve Středním Tennessee. FRANCLIN SUZUKI ACADEMY. *Andra Prewett* [online]. [cit. 22.5.2022].

Dostupné z: <https://www.franklinsuzukiacademy.com/teachers/andra-prewitt/> (autorský volný překlad)

⁵¹ FRANCLIN SUZUKI ACADEMY. *How to Keep Motivated: Creating a Vision* [online]. [cit. 12.5.2022]. Dostupné z:

<https://www.franklinsuzukiacademy.com/2018/06/13/how-to-keep-motivated-creating-a-vision/>

(autorský volný překlad)

⁵² Je vhodné, aby dítě cvičilo několikrát denně, kratší dobu. Nejdůležitější roli hraje pravidelnost cvičení. (autorský volný překlad)

Andra Prewettová za efektivní považuje, vytvořit si stodenní cvičební výzvu, která motivuje ke splnění jasného cíle.⁵³ V kontextu s tím uvádí: „*Uvědomuji si, že to vypadá nelogicky, ale pokud dítě nerado cvičí, často je řešením cvičit více. V hodinách houslové hry může následně zažít pozitivní progres a pochopit princip, jak mu jeho usilovná práce ve skutečnosti usnadní hru na housle.*“⁵⁴

3. Všeobecný zájem a nadšení pro hudbu výrazně pomáhá v učení se hře na housle. Pedagogové Suzukiho houslové metody proto doporučují žákům a rodičům poslech oblíbených klasických skladeb i populární hudby v rádiu. Současně považují za velmi přínosný zájem žáka o významné houslové interprety⁵⁵. Jako jeden z nejlepších způsobů motivace hodnotí návštěvu koncertů klasické hudby. Andra Prewettová píše: „*Udělejte si z návštěvy koncertu nevšední záležitost. Mluvte o nadšení, že se obléknete a vyrazíte do centra města, abyste navštívili právě tento speciální koncert. Poslouchejte hudbu předem, aby vaše dítě rozeznalo onu konkrétní skladbu na koncertu.*“⁵⁶

---

⁵³ Cvičební výzvy jsou v dnešní době nejčastěji publikované prostřednictvím sociálních sítí, zejména Instagramu. Například houslistka Hilary Hahn vytvořila na svém Instagramovém profilu cvičební vícedenní výzvu za účelem motivace mladších i starších houslistů. Princip spočívá v každodenním přidávání krátkého videa z jejího vlastního cvičení hry na housle. Nezáleží na jeho délce, nýbrž na pravidelnosti a případné míře progresu. Houslisté, kteří se rozhodli do výzvy zapojit, postupují stejným způsobem a pravidelně sdílejí nahrávky svého cvičení na sociální síť.

⁵⁴ FRANCLIN SUZUKI ACADEMY. *How to Keep Motivated: Creating a Vision* [online]. [cit. 12.5.2022]. Dostupné z: <https://www.franklinsuzukiacademy.com/2018/06/13/how-to-keep-motivated-creating-a-vision/> (autorský volný překlad)

⁵⁵ Například Joshua Bell, Hillary Hahn nebo Augustin Hadelich. Všichni zmínění houslisté používají sociální síť, jakými jsou třeba Instagram nebo Twitter, kde sdílejí své hudební zážitky, tipy i výzvy ke společnému cvičení.

⁵⁶ FRANCLIN SUZUKI ACADEMY. *How to Keep Motivated: Creating a Vision* [online]. [cit. 12.5.2022]. Dostupné z: <https://www.franklinsuzukiacademy.com/2018/06/13/how-to-keep-motivated-creating-a-vision/> (autorský volný překlad)

Americká pedagožka Suzukiho houslové metody Christine Goodnerová⁵⁷ zmiňuje jiné, ale stejně podstatné tři principy, které udrží dítě motivované:

1. Začínající houslista musí věřit, že je schopný naučit hrát na housle dobře, a to bez ohledu, jak rychlý to bude proces. Dítě je v životě zvyklé pracovat usilovně a rádo se učí od útlého věku novým dovednostem. Úkoly plní celý den, a proto v počátku hry na housle pevně věří, že se může naučit na nástroj hrát. Úkolem pedagoga a rodičů je tuto víru posilovat a nedovolit, aby ji dítě během procesu vzdělávání ztratilo. Christine Goodnerová radí rodičům: *„Navštěvujte instituty a skupinové kurzy, aby vaše dítě vidělo hrát ostatní děti stejného věku. Navštěvujte recitály. Chodte na živé koncerty a mluvte s dětmi o tom, jak hudebníci začínali stejně jako ony, učili se od základů. Jakmile začne dítě věřit ve své schopnosti, dostaví se u něho vnitřní motivace.“*⁵⁸
2. Naučit se hrát na housle obvykle není jednoduchý proces. Z tohoto důvodu je důležité, aby především začátečníci vnímali při učení progres, a tak zůstali motivováni. Zejména v náročnějších etapách vzdělávání mohou dítě podpořit vyjádřením pochvaly a povzbuzením rodiče a tím ho v pokroku utvrdit.
3. Dítě by mělo najít radost v samotném procesu vzdělávání ve hře na housle. Pozitivní emoční prožitek ze skupinových lekcí a recitálů ho udrží dlouhodobě motivované na rozdíl od pouhého cvičení. Na cestě uměleckým růstem je nezbytné pozorně vnímat chování dítěte, protože každé dítě je originální. Zatímco

---

⁵⁷ Americká pedagožka Christine Goodnerová začala studovat hru na housle již před dosažením tří let. Věnovala se hře na housle a violu po celou dobu střední i vysoké školy. Úspěšně absolvovala čtyřletý kurz Asociace Suzuki of Americas v oboru vzdělávání v raném dětství. Dále studovala u Marthy Shackford a dalších významných pedagogů, jako například Ellie Albers LeRoux, Susan Kempter, Yuko Honda, Sue Baer a Sharon Jones. Christine Goodner má rozsáhlé pedagogické zkušenosti se vzděláváním ve hře na housle a hudební výchovou v období raného věku. Vyučovala na fakultě Community Music Center, Northwest Chamber Camp, Gymboree Play & Music a Valley Catholic Music School, kde působila deset let. V současné době řídí své vlastní hudební studio v Hillsboro, OR, spoluřídí Summer Music PDX a je zástupkyní ředitele Oregon Suzuki Institute. Christine Goodnerová je častou hostující pedagožkou, vydala dvě knihy o možnostech, jak pomoci dětem úspěšně se vzdělávat pomocí Suzukiho metody a je spolumoderátorkou podcastu „Beyond the Music Lesson“. Pravidelně píše příspěvky pro svůj blog „Suzuki Triangle“, její články byly publikovány v American Suzuki Journal.

SUZUKI ASSOCIATION OF THE AMERICAS. *Mrs. Christine E. Goodner* [online]. [cit. 22.5.2022]. (autorský volný překlad)

Dostupné z: <https://suzukiassociation.org/people/christine-goodner/> (autorský volný překlad)

⁵⁸ GOODNER, Christine E. *3 Ways To Keep Students Motivated & Inspired* [online]. [cit. 12.5.2022]. Dostupné z: <https://suzukitriangle.com/3-ways-to-keep-students-motivated-inspired/> (autorský volný překlad)

někteří jedinci rádi hrají repertoár, který je pro ně již snadný, jiní naopak raději zkouší něco nového.⁵⁹

---

⁵⁹ GOODNER, Christine E., *3 Ways To Keep Students Motivated & Inspired* [online]. [cit. 12.5.2022]. Dostupné z: <https://suzukitriangle.com/3-ways-to-keep-students-motivated-inspired/> (autorský volný překlad)

II Praktická část

5 Výzkumné šetření na téma *Motivace při vyučování houslové hry*

5.1 Výzkumný cíl praktické části

Hlavním výzkumným cílem praktické části bylo zjistit stanoviska pedagogů houslové hry k problematice motivace žáků mladšího školního věku v uměleckém vzdělávacím procesu a vytvořit soubor v praxi ověřených způsobů motivace pro vzdělávání žáků této věkové kategorie ve hře na housle. Dílčím cílem empirické části práce bylo zjistit, jakou pozornost věnují učitelé houslové hry komunikaci s žákem mladšího školního věku a jeho rodičem na téma motivace.

Hlavní výzkumná otázka:

VO⁶⁰1: Jaké konkrétní způsoby motivace využívají pedagogové houslové hry při vyučování žáků mladšího školního věku?

Dílčí výzkumné otázky:

VO2: Jakou důležitost přisuzují učitelé houslové hry motivaci dítěte mladšího školního při vyučování hry na housle?

VO3: Jakou pozornost věnují učitelé houslové hry komunikaci s žákem mladšího školního věku a jeho rodičem na téma motivace?

5.2 Metodika výzkumného šetření

V bakalářské práci bylo výzkumné šetření vedeno kombinací kvantitativní a kvalitativní formy. Data byla shromážděna prostřednictvím dotazníku, který byl adresován pedagogům Suzukiho houslové metody a pedagogům hry na housle bez Suzukiho certifikace. Získaná data byla následně zpracována a vyhodnocena. Výsledky šetření byly na přání respondentů uvedeny anonymně.

Dotazník obsahoval celkem 18 otázek. Sedm otázek bylo uzavřených, sedm uzavřených s otevřenou podotázkou v případě kladné odpovědi a dvě otázky byly

---

⁶⁰ Výzkumná otázka

uzavřené s následující otevřenou podotázkou. Jedna otázka byla polouzavřeného charakteru. U jedné z otázek bylo k posouzení intenzity sledovaných jevů použito škálování s využitím numerické stupnice. U tří otázek byla respondentům nabídnuta možnost vícenásobného výběru. Otázky byly koncipovány tak, aby zjišťovaly jednotlivé konkrétní motivační postupy pedagogů a jejich zájem o motivaci dítěte mladšího školního věku při hře na housle. Současně bylo zjišťováno, jakou pozornost věnují pedagogové komunikaci s dítětem a rodičem na téma motivace.

Dotazník byl převážně distribuován jako wordový dokument emailem na adresy oslovených pedagogů. Celkem bylo respondentům zasláno 25 dotazníků a jejich návratnost činila 60 %. Zbylých pět dotazníků bylo předáno osobně a jejich návratnost byla 100 %. Zejména u respondentů, se kterými se osobně znám, byla ochota vyplnit dotazník vysoká.

Před odesláním dotazníku respondentům byl proveden předvýzkum u čtyřech pedagogů pro ověření smysluplnosti a jasnosti formulace pokládaných otázek. Bylo zjištěno, že dotazník je srozumitelný a zvolená forma umožňuje provedení výzkumného šetření. Získaná data z tohoto dotazníkového šetření nebyla do analýzy výsledků zařazena.

5.3 Popis výzkumného souboru

5.3.1 Dotazník na téma *Motivace při vyučování houslové hry*

Výzkumný soubor dotazníkového šetření na téma *Motivace při vyučování houslové hry* tvořilo 20 respondentů. Polovinu z nich představovali pedagogové houslové hry s certifikací Suzukiho houslové metody⁶¹, druhou polovinu pedagogové bez certifikace Suzukiho houslové metody.

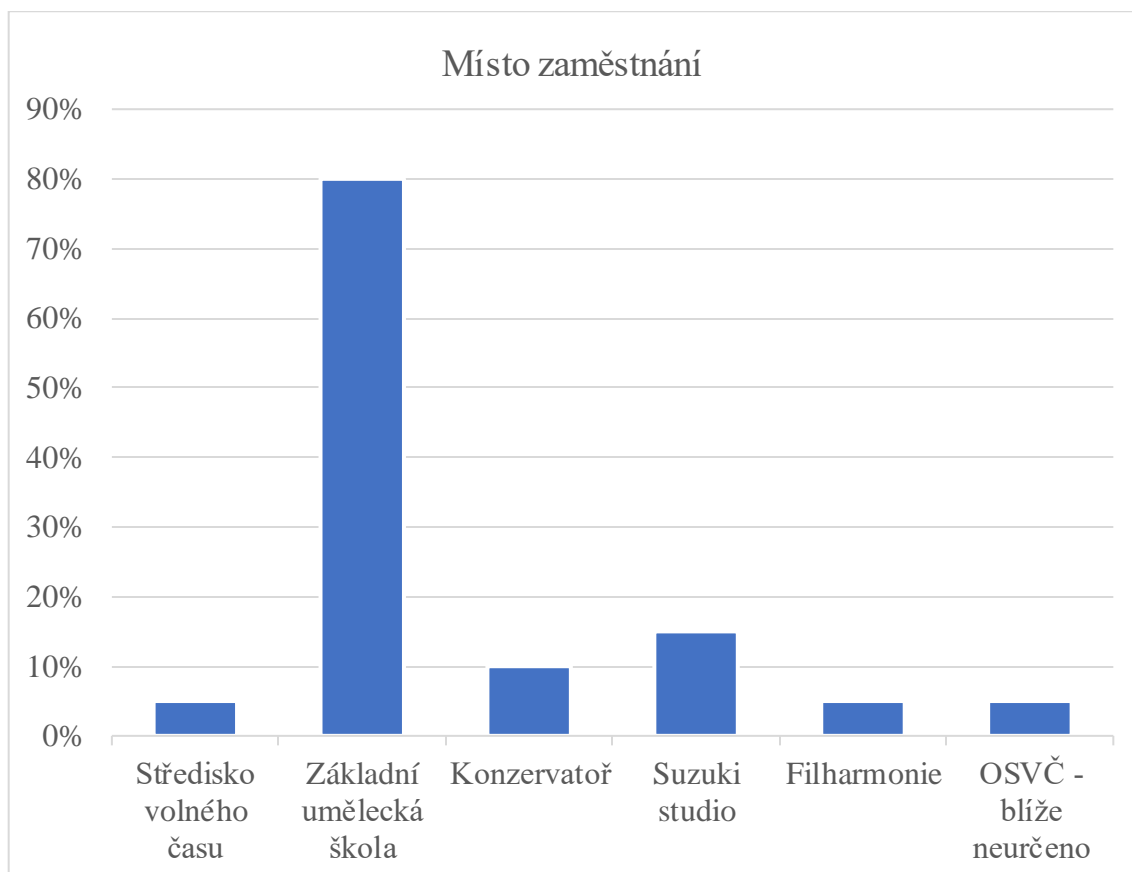
Pedagogové houslové hry	S certifikací Suzukiho houslové metody	Bez certifikace Suzukiho houslové metody	celkem
Absolutní počet odpovědí	10	10	20
Počet odpovědí v procentech	50 %	50 %	100 %

Tabulka 1 – Zastoupení pedagogů s certifikací a bez certifikace Suzukiho houslové metody

---

⁶¹ Česká Suzukiho asociace pořádá pod záštitou Evropské Suzukiho asociace kurzy pro učitele, tzv. Suzuki Teacher Training. Každá z pěti úrovní certifikace (level 1–5) je zakončena zkouškou a po jejím splnění se uchazeč stane učitelem Suzukiho metody v úrovni 1–5, které definuje a uznává Evropská Suzukiho asociace. V České republice se Suzukiho metodou vyučuje především v Praze, ve Studiu Dobeška. Dále certifikovaní pedagogové působí na základních uměleckých školách nebo vyučují soukromě.

Většina respondentů, konkrétně 80 % z celkového počtu dotazovaných uvedlo jako místo zaměstnání základní uměleckou školu v České republice, na Slovensku. Dalších 15 % je zaměstnáno v rámci houslového studia zaměřeného na Suzukiho metodu. Mnozí z respondentů působí na více místech zároveň, nejčastěji však v kombinaci základní umělecká škola a konzervatoř.

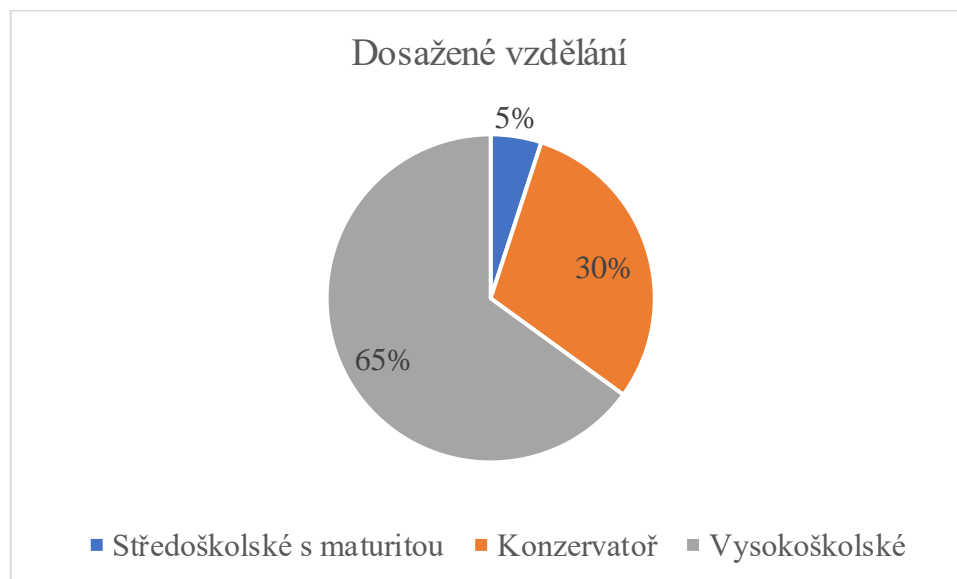
Graf 1 – Místo zaměstnání respondentů⁶²

⁶² Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

Místo zaměstnání	Středisko volného času	Konzervatoř	Filharmonie	ZUŠ ⁶³	Suzuki studio	OSVČ ⁶⁴
Absolutní počet odpovědí	1	2	1	16	3	1
Počet odpovědí v procentech	5 %	10 %	5 %	80 %	15 %	5 %

Tabulka 2 – Místo zaměstnání respondentů⁶⁵

Největší zastoupení tvoří pedagogové s vysokoškolskou úrovní dosaženého vzdělání, procentuálně 65 %. Dalších 30 % mělo ukončené vzdělání na konzervatoři a jeden z pedagogů disponoval středoškolským vzděláním s maturitou a nyní pokračuje ve studiu na vysoké škole.

Graf 2 – Místo zaměstnání respondentů⁶⁶

⁶³ Základní umělecká škola.

⁶⁴ OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná, blíže neurčeno.

⁶⁵ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

⁶⁶ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

Dosažené vzdělání	Středoškolské s maturitou	Konzervatoř	Vysokoškolské	celkem
Absolutní počet odpovědí	1	6	13	20
Počet odpovědí v procentech	5 %	30 %	65 %	100 %

Tabulka 3 – Dosažené vzdělání respondentů

6 Popis výsledků výzkumného šetření

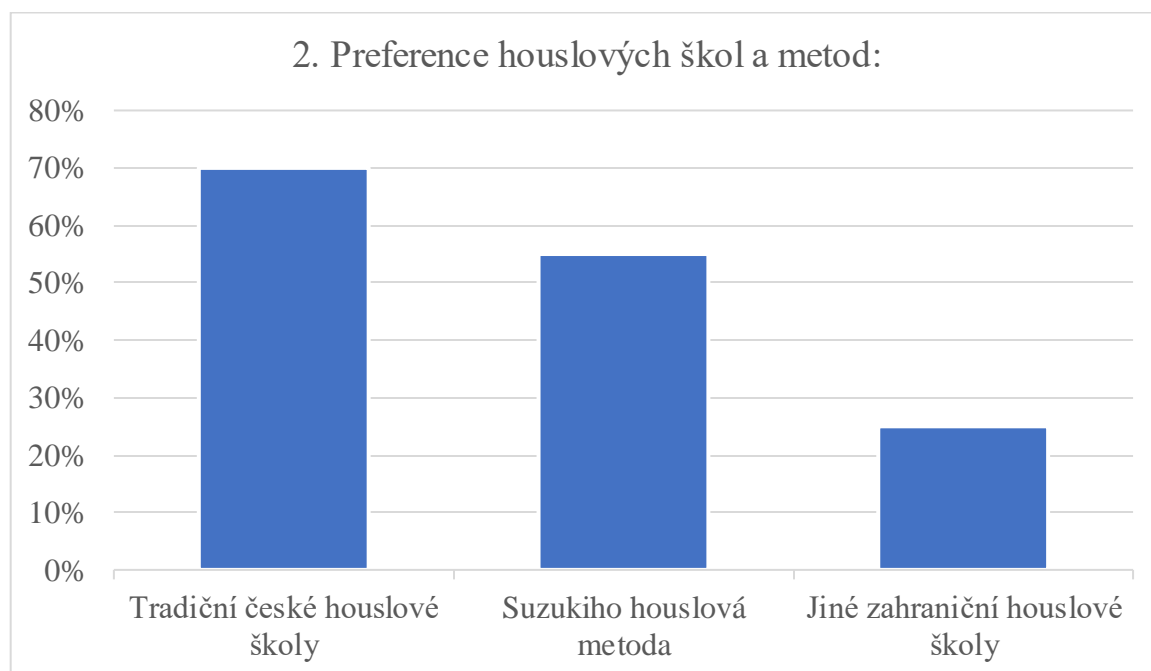
6.1 Hlavní zjištění

Za hlavní zjištění považují, že pro všechny respondenty je téma motivace u dítěte mladšího školního věku důležité. Snaží se své žáky motivovat a aktivně se zajímat o to, zda je hra baví a naplňuje. Také přemýšlejí nad způsoby motivace a jednomyslně se shodují, že role rodiče v motivaci dítěte mladšího školního věku při hře na housle hraje významnou roli.

6.2 Podrobná analýza

Z dotazníkového šetření vyplývá, že 70 % respondentů využívá k výuce hry na housle tradiční české houslové školy, 55 % z oslovených pedagogů učí podle Suzukiho houslové metody a někteří také kombinují dle vlastního uvážení a potřeby jednotlivé houslové školy, a to včetně zahraničních škol.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 3 – Preference houslových škol a metod při vyučování houslové hry⁶⁷

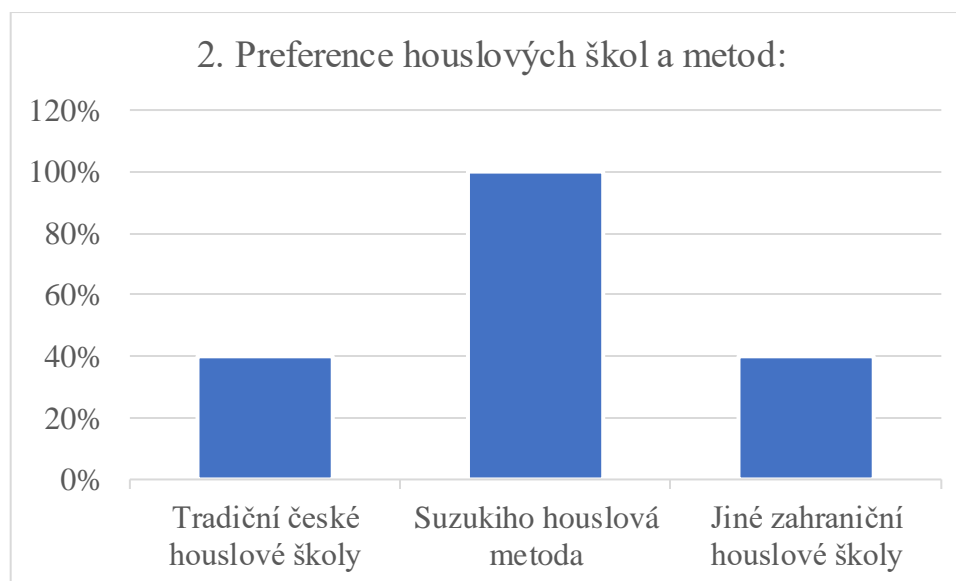
⁶⁷ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

2. Preference houslových škol a metod:	Tradiční české houslové školy	Suzukiho houslová metoda	Jiné zahraniční houslové školy
Absolutní počet odpovědí	14	11	5
Počet odpovědí v procentech	70 %	55 %	25 %

Tabulka 4 – Preference využití houslových škol a metod při vyučování houslové hry⁶⁸

Všichni respondenti s certifikací Suzukiho houslové metody využívají k výuce hry na housle primárně Suzukiho houslovou metodu, jak je vidět na Grafu 4. Celkem čtyři učitelé zároveň používají české tradiční houslové školy a čtyři uvedli příklady zahraničních houslových škol, jak můžeme vidět v Tabulce 5. Konkrétně se jednalo o Szilvayovu metodu Colourstrings, školu Henryho Schradiecka a školy Simona Fischera.⁶⁹

RESPONDENTI S CERTIFIKACÍ SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

Graf 4 – Preference využití houslových škol a metod při vyučování houslové hry⁷⁰

⁶⁸ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

⁶⁹ Basics, The Violin Lesson, Scales.

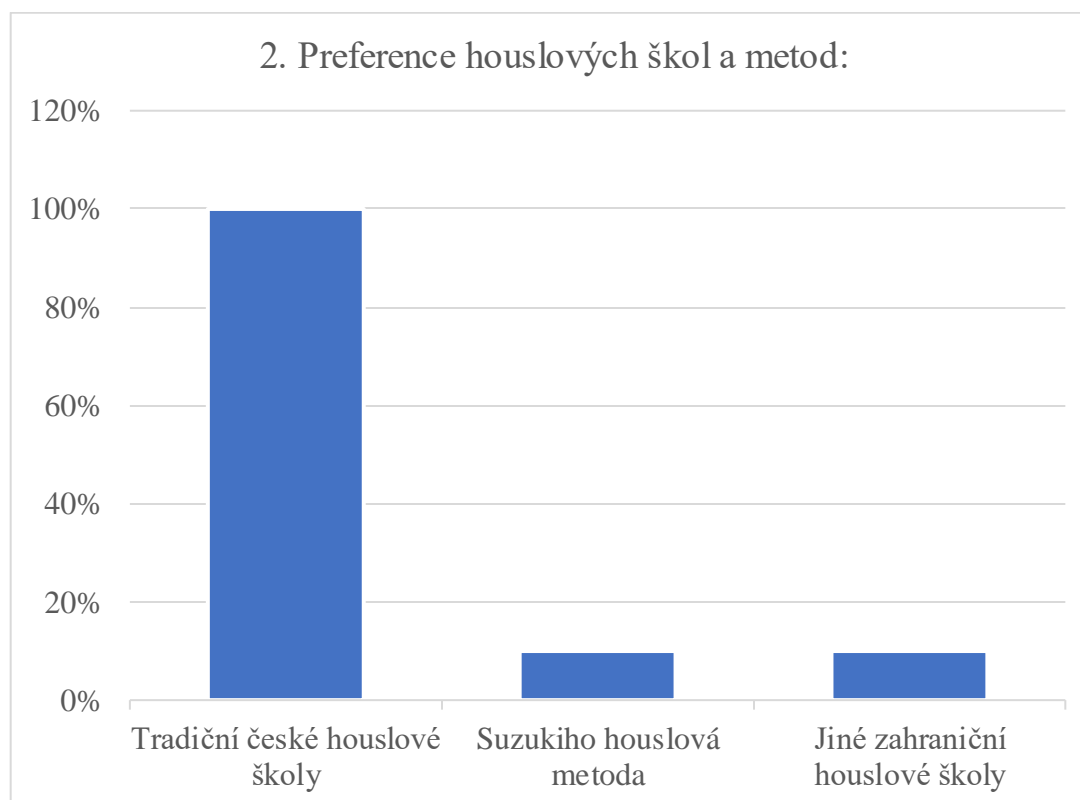
⁷⁰ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

2. Preference houslových škol a metod:	Tradiční české houslové školy	Suzukiho houslová metoda	Jiné zahraniční houslové školy
Absolutní počet odpovědí	4	10	4
Počet odpovědí v procentech	40 %	100 %	40 %

Tabulka 5 – Preference využití houslových škol a metod při vyučování houslové hry⁷¹

Respondenti bez certifikace Suzukiho houslové metody vyučují především podle českých tradičních houslových škol a jen velmi omezeně podle Suzukiho houslové metody či zahraničních houslových škol. Z Tabulky 6 je zřejmé, že tuto možnost uvedl pouze jeden z respondentů, konkrétně používá Szilvayovu metodu Coulourstrings.

RESPONDENTI BEZ CERTIFIKACE SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

Graf 5 – Preference využití houslových škol a metod při vyučování houslové hry⁷²

⁷¹ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

⁷² Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

2. Preference houslových škol a metod:	Tradiční české houslové školy	Suzukiho houslovou metodu	Jiné zahraniční houslové školy
Absolutní počet odpovědí	10	1	1
Počet odpovědí v procentech	100 %	10 %	10 %

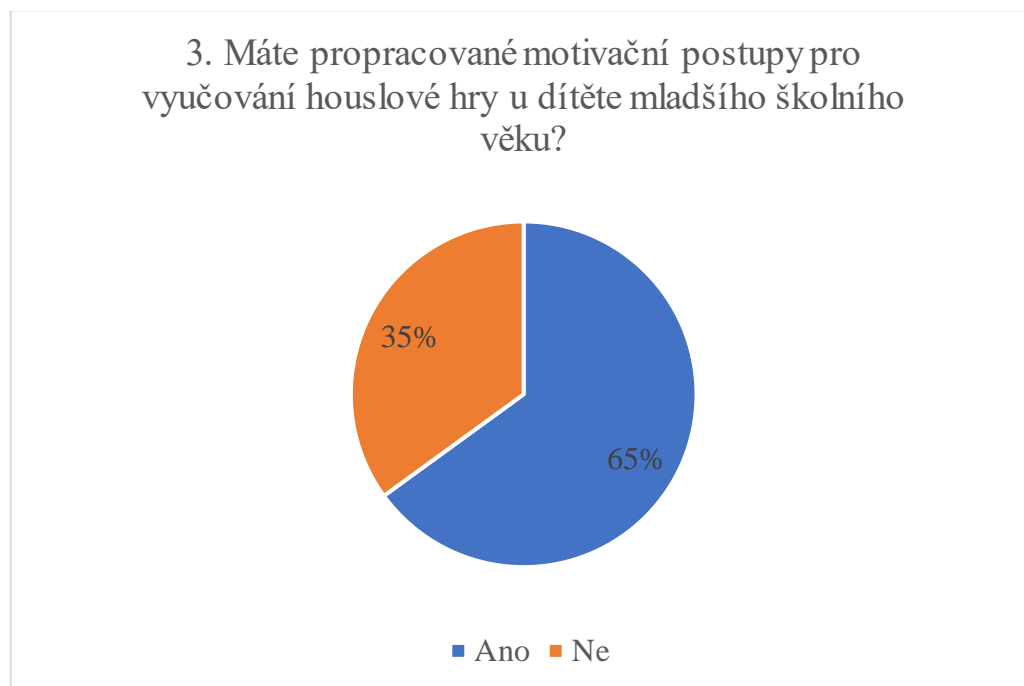
Tabulka 6 – Preference využití houslových škol a metod při vyučování houslové hry⁷³

---

⁷³ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

Dotazníková otázka č. 3 se týkala zjištění stanovisek pedagogů houslové hry na problematiku motivace dítěte mladšího školního věku při hře na housle. Na otázku, zda mají respondenti propracované motivační postupy pro vyučování houslové hry u dítěte mladšího školního věku, odpovědělo z celkového počtu 20 respondentů 65 % kladně. Zbýlých 35 % odpovědělo záporně, jak prezentuje Graf 6.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 6 – Stanoviska pedagogů k využití motivačních postupů při vyučování houslové hry⁷⁴

3. Máte propracované motivační postupy pro vyučování houslové hry u dítěte mladšího školního věku?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	13	7	20
Počet odpovědí v procentech	65 %	35 %	100 %

Tabulka 7 – Stanoviska pedagogů k využití motivačních postupů při vyučování houslové hry⁷⁵

⁷⁴ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

⁷⁵ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

Za zajímavé považují, že výsledky dotazníkového šetření neukazují žádné výrazné rozdíly ve využití motivačních postupů u dítěte mladšího školního věku mezi pedagogy Suzukiho houslové metody a pedagogy, kteří podle této metody nevyučují. Celkem 70 % respondentů s certifikací využívá efektivní, v praxi ověřené motivační postupy, zbývajících 30 % nikoliv. U respondentů bez certifikace je situace podobná, 60 % pedagogů uvedlo, že má propracované motivační postupy pro vyučování houslové hry u dítěte mladšího školního věku a zbylých 40 % odpovědělo opačným způsobem.

RESPONDENTI S CERTIFIKACÍ SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

Graf 7 – Stanoviska pedagogů k využití motivačních postupů při vyučování houslové hry⁷⁶

3. Máte propracované motivační postupy pro vyučování houslové hry u dítěte mladšího školního věku?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	7	3	10
Počet odpovědí v procentech	70 %	30 %	100 %

Tabulka 8 – Stanoviska pedagogů k využití motivačních postupů při vyučování houslové hry⁷⁷

⁷⁶ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

⁷⁷ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

RESPONDENTI BEZ CERTIFIKACE SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

Graf 8 – Stanoviska pedagogů k využití motivačních postupů při vyučování houslové hry⁷⁸

3. Máte propracované motivační postupy pro vyučování houslové hry u dítěte mladšího školního věku?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	6	4	10
Počet odpovědí v procentech	60 %	40 %	100 %

Tabulka 9 – Stanoviska pedagogů k využití motivačních postupů při vyučování houslové hry⁷⁹

⁷⁸ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

⁷⁹ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň.

V případě kladné odpovědi na otázku týkající se využití propracovaných motivačních postupů, uváděli respondenti alespoň tři konkrétní způsoby motivace dítěte mladšího školního věku při vzdělávání ve hře na housle.

Nejčastěji zmiňovanými motivačními postupy byly:

1. včasné a pravidelné vystupování na koncertech,
2. hra ve skupině⁸⁰,
3. motivační obrázky, které děti po splnění úkolu malují, dále nálepky a nálepková alba⁸¹,
4. zařazení říkadel a aktivit podněcující dětské fantazijní představy a tvořivost ve vyučování⁸².

Konkrétní způsoby motivace doplnila v dotazníku svým komentářem jedna z respondentek: *„Ke skladbám, které hrajeme, si často s dětmi vytváříme představu/příběh, díky které je potom pro děti jednodušší si pod hudbou představit emoci nebo pohyb, který jim pomůže k lepší interpretaci/zlepšení technické dovednosti.“*

---

⁸⁰ Dítě hraje ve skupině nejen se svými vrstevníky, ale i se staršími žáky.

⁸¹ Dítě dostává za každý splněný úkol nálepkou, kterou si následně lepí do nálepkového alba.

⁸² Pomocí plyšových zvířátek, pomůcek z papíru, hraní si na pohádkové postavy, vymýšlení příběhů a pohádek, ale i reálných situací.

Méně často uváděli respondenti v dotazníkovém šetření následující, jistě však také zajímavé způsoby motivace:

1. poslech starších zkušenějších žáků nebo slavných houslistů,
2. návštěvy koncertů pedagoga,
3. možnost výběru skladby dle žákovy preference, kdy pedagog nechá dítěti vybrat předem připravených 3–5 skladeb zaměřených na problematiku, kterou potřebuje s dítětem probrat nebo procvičit,
4. hry na „*Výměnu rolí*“⁸³ nebo na „*Vyplňování výzvy*“⁸⁴,
5. zařazení krátkých technických cvičení a skladbiček, která jsou nezbytná k rozvoji houslové techniky, ale zároveň dítě udrží pozornost, a tak se může soustředit na další aspekty hry,
6. společné hraní ve dvojhlase.

S nejnižší frekvencí byly v dotazníku uvedeny tyto způsoby motivace:

1. pochvala,
2. úspěch, když dítě zvládne něco nového,
3. optimismus dítěte, když mu hra jde,
4. budování dostatečného sebevědomí, protože dítě má poté chuť k dalšímu vzdělávání.

Z výzkumného šetření vyplývá, že způsobů, jak motivovat dítě mladšího školního věku ke hře na housle, včetně domácího cvičení, je mnoho. Vždy ale záleží na kreativitě a schopnostech učitele, zda umí dostatečně naslouchat a vnímat dětský svět. Každé dítě je jiné, proto by měl být kladen důraz na individuální přístup k žákovi.

---

⁸³ Princip spočívá v tom, že žák a pedagog si role vymění, žák je tedy učitelem a pedagog žákem. Zajisté tato hra může fungovat i v domácím prostředí s rodičem.

⁸⁴ Dítěti jsou zadány speciální úkoly na každý den, aby se mu lépe začínalo se cvičením. (respondent nespécifikoval, o jaký úkol se jedná)

Následující otázka v dotazníku se týkala frekvence motivace dítěte mladšího školního věku při hře na housle. Respondenti se jednomyslně shodli, že se snaží dítě motivovat a nikdo nespolehá pouze na vnitřní motivaci dítěte a na aktivitu rodičů. Jak je vidět v Grafu 9, 80 % respondentů se snaží o motivaci žáka každou vyučovací hodinu a pouze 20 % respondentů odpovědělo, že motivují žáky jen v případě, když potřebují podporu.

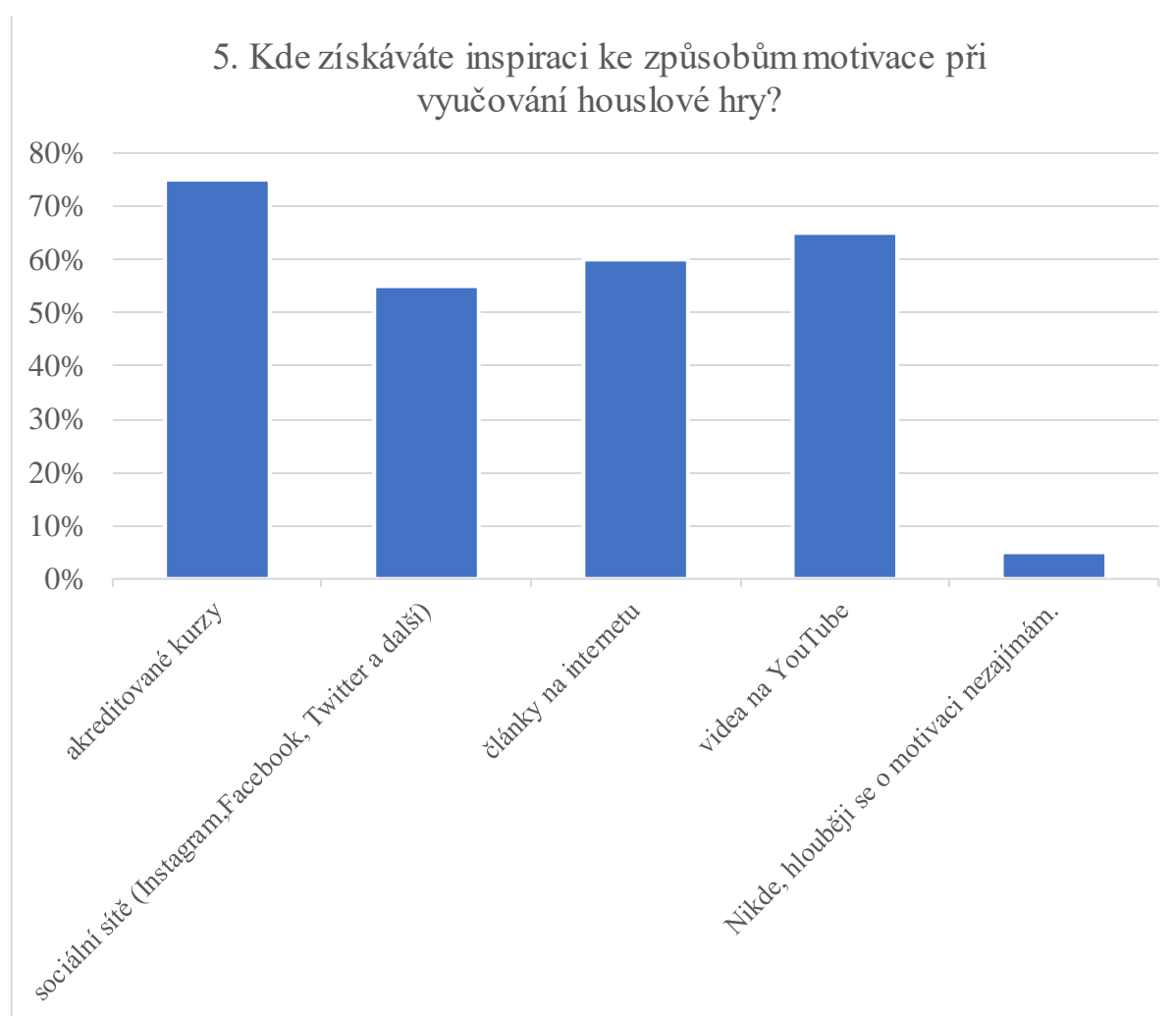
VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 9 – Stanoviska pedagogů k frekvenci motivace svých žáků při vyučování houslové hry

Z Grafu 10 vyplývá, že pedagogové mají zájem o dítě a snaží se ho aktivně motivovat. Na otázku, kde konkrétně získávají inspiraci, jak žáky při vyučování houslové hry motivovat, však odpověděli různorodě. Graf 10 ukazuje, že pro 75 % respondentů jsou hlavním inspiračním zdrojem akreditované kurzy. Druhou možností pak byla videa na YouTube a jako třetí následovaly odborné články na internetu. Z grafu je zřejmé, že téměř všichni respondenti volili kombinace různých inspiračních zdrojů. Pouze 5 % respondentů odpovědělo, že se hlouběji o motivaci žáků nezajímá, proto nevyhledává žádné inspirační zdroje.

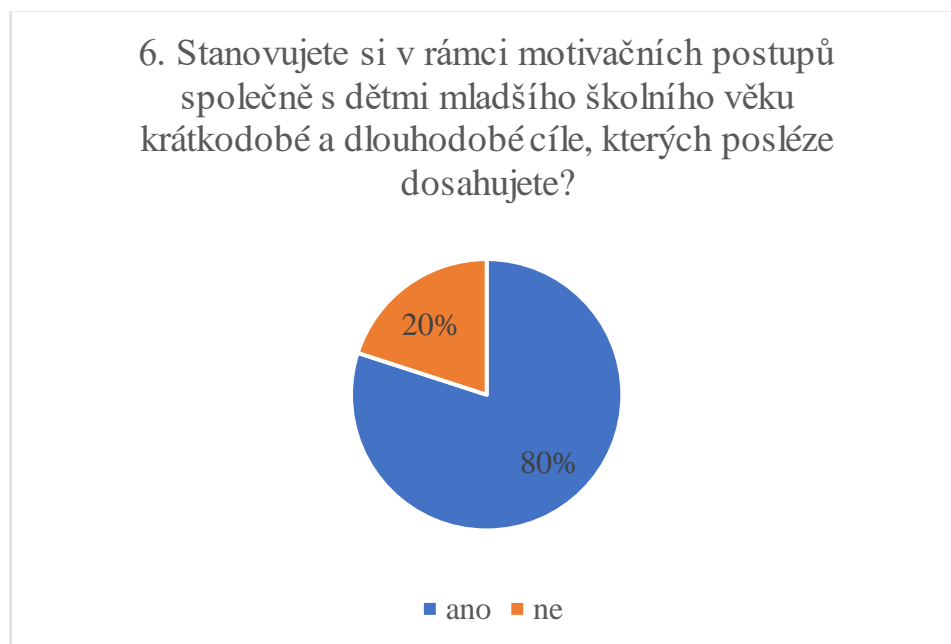
VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 10 – Stanoviska pedagogů k inspiračním zdrojům o motivaci při vyučování houslové hry

Nedílnou součástí motivace žáka je stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů. Tomuto tématu byla v dotazníku věnována otázka č. 6. V Grafu 11 je vidět, že z celkového počtu dotazovaných respondentů si 80 % z nich vytyčí v rámci motivačních postupů krátkodobé a dlouhodobé cíle, kterých se posléze snaží dosáhnout. Pětina respondentů uvedla, že si krátkodobé ani dlouhodobé cíle neklade.

VŠICHNI RESPONDENTI:

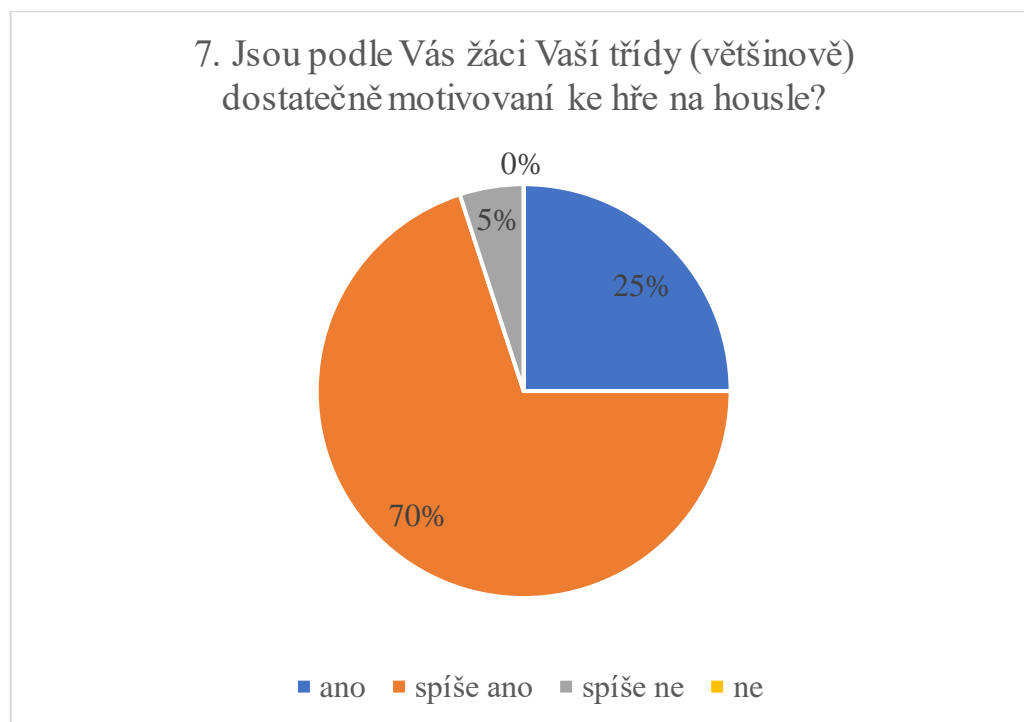
Graf 11 – Stanoviska pedagogů k vytyčení krátkodobých a dlouhodobých cílů při vyučování houslové hry

6. Stanovujete si v rámci motivačních postupů společně s dětmi mladšího školního věku krátkodobé a dlouhodobé cíle, kterých posléze dosahujete?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	16	4	20
Počet odpovědí v procentech	80 %	20 %	100 %

Tabulka 10 – Stanoviska pedagogů k vytyčení krátkodobých a dlouhodobých cílů při vyučování houslové hry

V otázce č. 7 byla zkoumána míra motivovanosti žáků vzdělávajících se u respondentů výzkumného šetření. Pouze 25 % z nich uvedlo, že si jsou jisti motivací svých žáků, 70 % pedagogů si myslí, že jsou jejich žáci spíše motivováni a jeden z respondentů zvolil odpověď spíše ne.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 12 – Stanoviska pedagogů k míře motivovanosti svých žáků při hře na housle

7. Jsou podle Vás žáci Vaší třídy (většinou) dostatečně motivovaní ke hře na housle?	ano	spíše ano	spíše ne	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	5	14	1	0	20
Počet odpovědí v procentech	25 %	70 %	5 %	0 %	100 %

Tabulka 11 – Stanoviska pedagogů k míře motivovanosti svých žáků při hře na housle

Respondenti, kteří odpověděli na otázku ohledně motivace svých žáků kladně (ano, spíše ano) se následně vyjádřili k otevřené podotázce, co je podle nich hlavní příčinou, že jsou jejich žáci dostatečně motivovaní ke hře na housle.

Mezi nejčastější důvody respondenti uvedli:

1. podpora rodiče, důvěra k učiteli, společný cíl, radost a snaha dětí, když vidí pokrok,
2. dobrý kolektiv, přátelské prostředí, časté koncerty⁸⁵, komorní hra a interní soutěže houslové třídy,
3. radost ze hry, učení se nových skladeb, postupný rozvoj, radost z nových zvládnutých skladeb atd.,
4. přiměřené výzvy, práce rozplánovaná po malých krocích, vyvarování se přílišného tlaku na výsledky, prostor pro individualitu dítěte,
5. aktivní pedagog⁸⁶ a ostatní, již pokročilejší houslisté,
6. vytvoření příjemného tvůrčího prostředí na hodinách houslové hry,
7. povzbuzení, pochvala⁸⁷.

Jedna z respondentek svoji odpověď na otázku rozšířila o následující komentář: „*Moji žáci milují hru na housle – při příchodu do školy hrají sami i na chodbě, než začne výuka, sami žádají o to, aby mohli hrát, rádi hrají na koncertech, zbožňují společné hodiny.*“ Osobně se ztotožňuji především s názory, které zdůrazňují důležitost komunikace pedagoga s žákem a následný pozitivní přístup ke hře. Jiná z respondentek v odpovědi uvedla: „*Neustále si povídáme o našem učebním postupu, chválím pokaždé, když se dítě naučí něco nového a zároveň něco pro radost.*“

Respondent, který v dotazníku odpověděl, že jeho žáci spíše nejsou motivováni ke hře na housle, zastává názor, že hra na housle i vnitřní motivace k této činnosti je pro děti příliš náročná.

---

⁸⁵ Skupinové i sólové.

⁸⁶ Koncertní vystoupení pedagoga.

⁸⁷ Jedna z respondentek uvedla: „*Když se dětem něco nedaří, snažím se vždy najít alespoň drobnost, která se jim povedla a za tu je pochválím.*“

Otázka č. 8 se týkala role rodiče a jeho vlivu na motivaci dítěte mladšího školního věku při vzdělávání ve hře na housle. Všichni respondenti jednomyslně považují vliv rodiče na motivovanost dítěte za důležitý. V následně v otevřené podotázce respondenti uváděli svá hodnotící stanoviska k významu rodičů pro motivaci dítěte při hře na housle.

Pedagogové bez certifikace Suzukiho houslové metody souhlasně hodnotili úlohu rodičů při motivaci dítěte mladšího školního věku v uměleckém vzdělávání jako důležitou. Odpovědi respondentů byly ale často nejasně formulované a nevyplývaly z nich žádné konkrétní způsoby pomoci dítěti. Nejčastěji respondenti uváděli, že rodiče představují pro dítě důležitou podporu. Intenzivním zájmem o studium dítěte mu totiž pomáhají s vytrvalostí i ve dnech, kdy se hra nedaří. Dále se respondenti shodli, že pokud rodiče chodí na hodiny, žádoucím způsobem jsou schopni pomoci dítěti doma při cvičení na housle. Zásadní je to zejména v začátcích hry na nástroj, kdy je progres ve hře rychlejší, zároveň dítě získává dlouhodobý návyk cvičení hry na nástroj.⁸⁸ Podle respondentů mohou rodiče působit také jako vzor. Pokud jsou trpěliví a vytrvalí a vnímají hru na housle jako důležitou, pak předávají podobné postoje i dítěti.

Pedagogové Suzukiho houslové metody uvedli způsob, jak zapojit rodiče do vzdělávání dítěte, současně se shodli, že rodič hraje zásadní roli při motivaci dítěte mladšího školního věku během jeho vzdělávání ve hře na housle⁸⁹. Důvod, proč byli pedagogové s certifikací Suzukiho metody schopni konkrétně vyjádřit svou myšlenku, spočívá ve stylu jejich vzdělávání. Podle Shinichi Suzukiho vztah dítěte, rodiče a učitele tvoří rovnostranný trojúhelník, v němž jsou všechny strany rovnocenné a propojeny. Podle vyjádření respondentů rodič zastává roli domácího učitele. Vede dítě k pravidelnému cvičení, stanovuje jeho denní plán, podporuje ho a pomáhá mu při osvojování správných návyků. Zároveň s dítětem cvičí na housle zábavným způsobem a důležité informace předává formou hry.

---

⁸⁸ Jeden z respondentů též zmiňuje, že je vhodné stanovení dlouhodobého cíle pomocí věty: „*Přeji si, abys jednoho dne zahrálo...*“ Z vlastní pedagogické praxe považují tuto formulaci za nešťastnou, protože se jedná o cíl rodiče, nikoliv dítěte!

⁸⁹ Při vyučování je vždy přítomen rodič dítěte a pedagog s ním aktivně komunikuje postup následujícího vzdělávání.

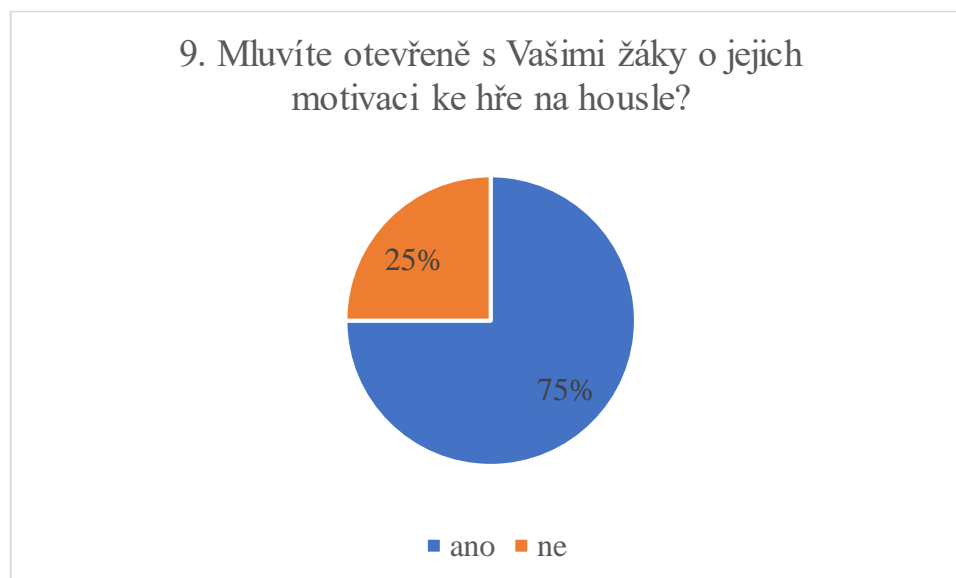
Jeden z dotazovaných pedagogů uvedl: *„Rodič je pro dítě tím nejdůležitějším v počátku výuky. Je jeho zrcadlem a rádcem. Úplně nejlepší je, když začne rodič hrát společně s dítětem, když ho podporuje a při denním rituálu jde NE CVIČIT – ale radostně si s housličkami hrát.“*

Jiný z respondentů se vyjádřil k roli rodiče a jeho vlivu na motivaci dítěte mladšího školního věku při vzdělávání ve hře na housle v tomto komentáři: *„Dítě potřebuje zájem o jeho aktivity a akceptaci rodiče. Rodič, který ví, na co si dát pozor při domácím cvičení a umí vytvořit vhodné prostředí pro domácí cvičení, pomáhá dítěti hrát lépe a mít z hraní radost.“*

Problematikou komunikace učitele s žákem na téma motivace se zabývala dotazníková otázka č. 9. Jak vyplývá z Grafu 13, celkem 75 % odpovědí na otázku, zda mluví respondenti otevřeně se svými žáky o jejich motivaci ke hře na housle, bylo kladných. Zbýlých 25 % odpovědí záporných.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 13 – Stanoviska pedagogů ke komunikaci se svými žáky o motivaci při vyučování houslové hry

9. Mluvíte otevřeně s Vašimi žáky o jejich motivaci ke hře na housle?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	15	5	20
Počet odpovědí v procentech	75 %	25 %	100 %

Tabulka 12 – Stanoviska pedagogů ke komunikaci se svými žáky o motivaci při vyučování houslové hry

V případě kladné odpovědi na otázku č. 9, respondenti dále uváděli, v čem spatřují největší přínos vzájemných rozhovorů mezi činiteli hudebního edukačního procesu o motivaci. Většina z nich odpověděla, že díky této komunikaci žáci nalézají jasný a definovaný cíl, kterému se chtějí přiblížit⁹⁰. Současně uvádějí, že prostřednictvím

⁹⁰ Dítě chápe, že jde o věc se společnými cíli a společným sdílením radosti z hudby.

rozhovoru je možné řešit pravé příčiny problémů, přizpůsobit vzdělávání individuálním potřebám dítěte a nalézat cestu ke zlepšení.

Výsledky šetření dokládá výpověď jedné z respondentek: „*Děti často něco trápí, a když odhalíme příčinu, hra se neskutečně zlepší. Pro mnohé děti jsou jejich první housličky rovny živé bytosti, ukládají je spát, když otevřou pouzdro, pohladí je, pozdraví, získají k nim skvělý vztah.*“ Další z pedagogů vyjádřil svůj názor ohledně největšího přínosu rozhovorů o motivaci s dítětem takto: „*Dítě má možnost si své motivy skrze verbalizaci uvědomit, opětovně „prožít“ (a tím upevnit), ujasnit si je, nemá-li je vědomé.*“

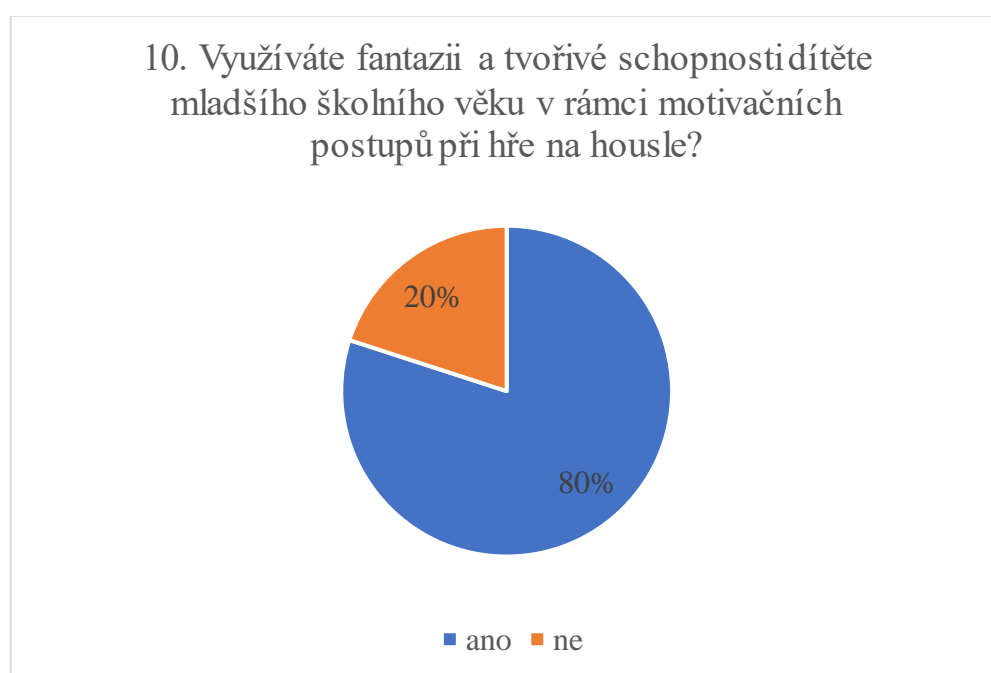
Z uvedených odpovědí vyplývá, že se pedagogové snaží být při komunikaci s dítětem na téma motivace upřímní a otevření. Věří, že žáci vnímají individuální přístup a pozitivně na něj reagují.⁹¹

---

⁹¹ Na základě své pedagogické praxe se mohu ztotožnit i s názorem jedné z respondentek, že děti jsou díky komunikaci o motivaci otevřenější a dokážou mluvit o svých problémech.

Za předpokladu, že chce učitel dítě dostatečně motivovat, měl by se snažit využívat jeho přirozených schopností. Proto otázka č. 10 zjišťovala, zda respondenti využívají fantazijní představy a tvořivé schopnosti dítěte mladšího školního věku do motivačních postupů při hře na housle. Z Grafu 14 a Tabulky 13 je zřejmé, že 80 % dotazovaných pedagogů těží v rámci motivačních postupů z fantazie a tvořivých schopností dítěte. Pětina respondentů z celkového počtu oslovených tyto přirozené schopnosti dítěte mladšího školního věku při hře na housle nevyužívá.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 14 – Stanoviska pedagogů k využití fantazie a tvořivých schopností dítěte mladšího školního věku při vyučování houslové hry

10. Využíváte fantazii a tvořivé schopnosti dítěte mladšího školního věku v rámci motivačních postupů při hře na housle?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	16	4	20
Počet odpovědí v procentech	80 %	20 %	100 %

Tabulka 13 – Stanoviska pedagogů k využití fantazie a tvořivých schopností dítěte mladšího školního věku při vyučování houslové hry

V případě kladné odpovědi respondenti uváděli konkrétní způsoby aktivace a rozvoje dětské fantazie a jejich tvořivých schopností v praxi. Mezi nejčastěji zmiňované způsoby patřily:

1. vcítění se do dětského světa a následné vymýšlení příběhů, pohádek, různých přirovnání⁹²,
2. vizualizace hudby kresbou⁹³,
3. zpěv písní a rytmizace vět, práce s pohybem.

Jedna z respondentek k tomuto tématu uvedla: „*Často nechám děti, aby vymyslely příběh pro danou skladbu, nebo jej tvoříme společně. Zapojujeme emoce, různé postavy, charaktery. Dítě se tak účastní tvůrčího procesu při objevování skladby. Hrajeme na detektivy, kdy odhalují stejné takty, stejné noty, stejné části...stáváme se pohádkovými postavami...*“ To, že oslovení pedagogové využívají dětskou fantazii a tvořivost při vzdělávání dítěte ve hře na housle, dokazuje i tento komentář: „*Ve skupinové hře například každý zahraje jednu konkrétní píseň, kterou ale každý zahraje s jinou náladou, a ostatní mají hádat, jakou má náladu.*“

---

⁹² Jedna z odpovědí zněla: „*Hrajeme jako princezny, medvědí, mravenci. Děti si tak lépe představí způsob, jakým písničku zahrají.*“

⁹³ Žáci si tak mohou vyzkoušet dynamiku a agogiku dle jejich citění.

Tabulka 14 obsahuje výsledky analýzy dotazníkové otázky č. 11, která se týkala se míry důležitosti motivace dítěte při skupinovém vyučování hry na housle. Čtyři pětiny respondentů zvolily na numerické stupnici nejvyšší míru důležitosti, dalších 10 % vyjádřilo míru důležitosti motivace stupněm tři a zbylých 10 % označilo odpověď: „nevím“.

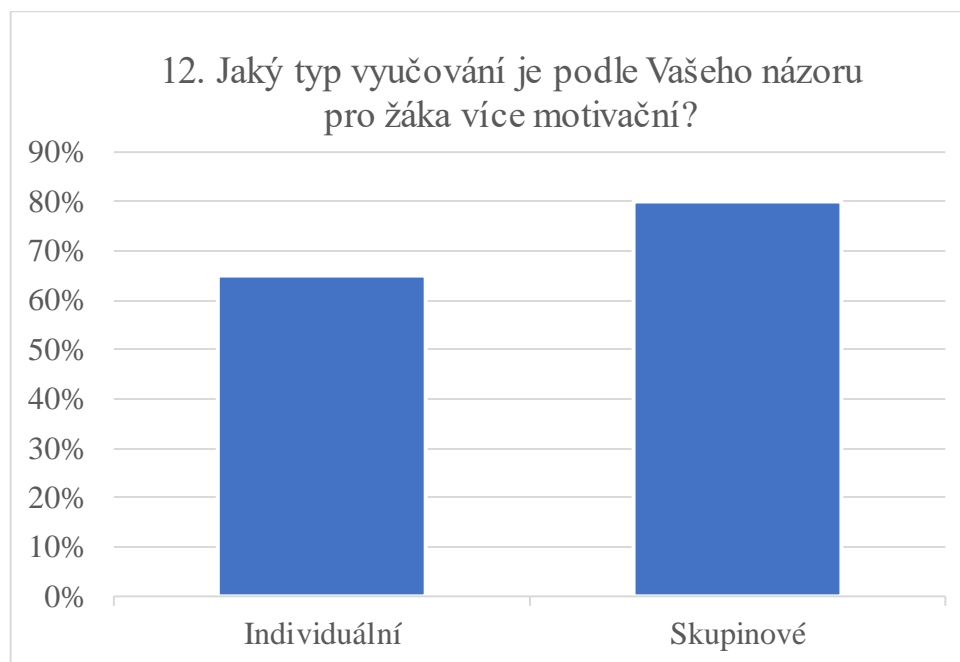
VŠICHNI RESPONDENTI:

11. Na uvedené škále uveďte míru důležitosti, kterou přisuzujete motivaci dítěte při skupinovém vyučování hry na housle?	0	1	2	3	4	nevím	celkem
Absolutní počet odpovědí	0	0	0	2	16	2	20
Počet odpovědí v procentech	0 %	0 %	0 %	10 %	80 %	10 %	100 %

Tabulka 14 – Stanoviska pedagogů k míře důležitosti motivace při skupinovém vyučování houslové hry

Otázka č. 12 *Jaký typ vyučování je podle Vašeho názoru pro žáka více motivační?* plynule navazuje na předchozí zkoumání. Respondenti mohli zvolit jednu, či obě nabízené odpovědi a pak svoji odpověď stručně zdůvodnit. Jak je vidět v Tabulce 15 a Grafu 15, u respondentů převažoval názor, že skupinová výuka je více motivační.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 15 – Stanoviska pedagogů k více motivačnímu typu vyučování⁹⁴

12. Jaký typ vyučování je podle Vašeho názoru pro žáka více motivační?	Individuální	Skupinové
Absolutní počet odpovědí	13	16
Počet odpovědí v procentech	65 %	80 %

Tabulka 15 – Stanoviska pedagogů k více motivačnímu typu vyučování⁹⁵

⁹⁴ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň, následně svoje odpovědi zdůvodnili.

⁹⁵ Respondenti uváděli více odpovědí zároveň, následně svoje odpovědi zdůvodnili.

Respondenti v otevřené podotázce poukazovali na důležitost individuálního přístupu k dítěti a respektování jeho osobnosti i hudebních dispozic. Jeden z pedagogů zdůvodnil svoji odpověď následovně: „*Pro některého může být skupinová výuka motivační a může mu pomoci se tzv. vyhecovat, pro některého to může být naopak demotivační – např. nikdy to nezahraju jako on (např. u žáků, kterým to nejde tak rychle a nemají ke hře takové vlohy).*“

Respondenti v dotazníkovém šetření také uváděli, že individuální a skupinové vyučování se často doplňuje. Z hlediska přínosu pro motivaci žáka je staví na stejnou úroveň, a proto zadali v dotazníku obě možnosti. Z uvedených odpovědí vyplývá, že obě organizační formy vyučování jsou pro respondenty důležité, protože nabízejí odlišné způsoby motivace. Zatímco skupinové vyučování přináší vzájemnou motivaci žáků⁹⁶ a určitý druh soutěživosti⁹⁷, individuální vyučování naopak poskytuje prostor pro konkrétní práci. Toto stanovisko pedagogů dokládá i následující komentář: „*Oba druhy vyučování jsou důležité. Individuální z pohledu zlepšování zvuku, výrazu, interpretace a techniky, práce s rodičem. Skupinové vzhledem k sociálnímu prostředí (vrstevníci), práci na artikulaci, souhře, poslouchání spoluhráčů. Rodič a dítě pozoruje u vrstevníků, co ještě může zlepšit, jak se chovat ve skupině, navíc doplnění individuální výuky skupinovou výukou v Suzukiho metodě je skvělou přípravou na hraní v orchestru.*“

Za jeden z hlavních přínosů skupinového vyučování pedagogové považují možnost snadno aktivizovat introvertní děti a žáky se slabší vnitřní motivací. Kladně posuzují i to, že skupinová výuka vede ke kvalitnímu hodnocení a sebehodnocení, ať už u samotného dítěte nebo rodiče. Tato stanoviska pedagogů dokládá i odpověď jedné z respondentek: „*Skupinovou výuku dělám zábavně, máme tam spousty legrace a děti jsou mezi sebou soupeřivé, a navíc chtějí jeden druhému vysvětlit, když něco neumí zahrát. Kromě toho je to skvělé opakování základních věcí, které třeba nestihneme na individuální lekci.*“

Mezi respondenty byli ale i Ti, kteří považují individuální formu vyučování za více motivační způsob vzdělávání dítěte mladšího školního věku při hře na housle. Tuto volbu odpovědi zdůvodnila jedna z respondentek slovy: „*Jen velmi málo žáků, které jsem zatím učila, bylo natolik soutěživých, že by je více motivovala skupina. Dle mých zkušeností více děti motivuje individuální přístup.*“ Jiná z odpovědí zněla: „*U introvertních nebo*

---

⁹⁶ Respondent uvedl: „*Děti jsou si navzájem povzbuzení a vzniknou přátelské vztahy.*“

⁹⁷ Respondent odpověděl následovně: „*Vidí kolem sebe děti, které toho umí trochu více a chtějí se jim vyrovnat.*“

zakřiknutých a bojácných dětí se může udát opak, když by viděly mnohem lepší spolužáky, mohlo by je to demotivovat, proto mi přijde lepší individuální výuka, ale jednou do měsíce pořádám nějakou skupinovou přehrávku, kde se děti mohou ukázat, jak pokročily, zároveň se učí od ostatních a otkávat se před publikem.“

Na další otázku *Pořádáte skupinová houslová soustředění nebo setkání žáků za účelem motivace?* uvedlo 60 % respondentů odpověď ano, občas. Dalších 30 % se vyjádřilo, že pořádá tato setkání nebo soustředění žáků pravidelně a zbylých 10 % odpovědělo, že soustředění ani setkání za účelem motivace dětí nepořádá.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 16 – Stanoviska pedagogů k pořádání houslových soustředění a setkání žáků za účelem motivace

13. Pořádáte skupinová houslová soustředění nebo setkání žáků za účelem motivace?	ano, pravidelně	ano, občas	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	6	12	2	20
Počet odpovědí v procentech	30 %	60 %	10 %	100 %

Tabulka 16 – Stanoviska pedagogů k pořádání houslových soustředění a setkání žáků za účelem motivace

Otázka č. 14 zjišťovala, zda a jakým způsobem pedagog komunikuje s rodiči dítěte mladšího školního věku o vhodných motivačních postupech při domácím cvičení. V rámci vyhodnocení dotazníku je tato otázka rozdělena na pedagogy s certifikací a bez certifikace Suzukiho houslové metody. V případě kladné odpovědi respondenti uváděli, jaké způsoby motivace rodičům doporučují.

Z analýzy odpovědí respondentů vyplynulo, že všichni pedagogové s certifikací Suzukiho houslové metody, aktivně komunikují s rodiči o motivačních postupech vhodných pro podporu dítěte při domácí nástrojové přípravě.

Doporučenými motivačními postupy pedagogů Suzukiho houslové metody jsou:

1. domácí koncerty,
2. motivace pochvalou a dostatečná pozornost dítěti (pozornost tomu, co dítě udělalo dobře), práce na konkrétním místě /prvku, který potřebuje zlepšení,
3. pravidelné cvičení⁹⁸,
4. motivace věcnou odměnou⁹⁹,
5. cvičení formou hry¹⁰⁰.

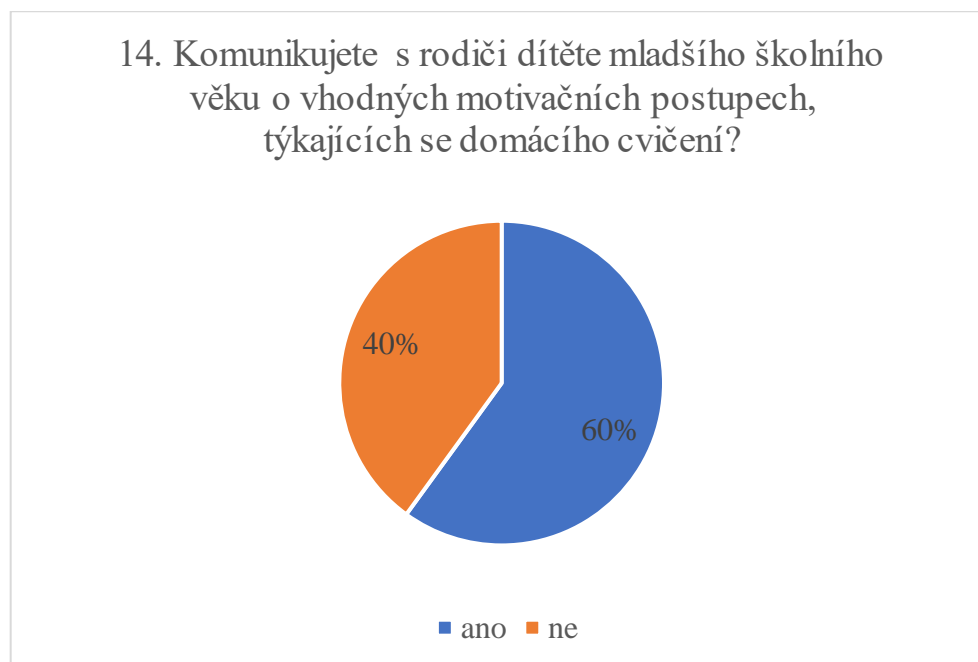
⁹⁸ Například 10 minut denně, cvičení v menších časových úsecích.

⁹⁹ Respondent odpověděl: „*Dítě mladšího školního věku potřebuje hmatatelnou odměnu za svoji „práci“; jen pochvala nestačí. Skvělé jsou samolepky do domečku – týdenní, měsíční... papírové kytičky, které lepí na papír – pak je z toho obrázek pro maminku.*“ Dále například uvedl: „*Motivace pomocí barevných korálků – dítě za zvládnuté cvičení dostane korálku, kterou postupně navléká a přidává k ostatním – lze i barevně odlišit podle úspěšnosti.*“

¹⁰⁰ Námět na hru pro dítě a rodiče: Při procvičování technicky či výrazově obtížného místa udělá žák po každé jeho správné reprodukci krok vpřed k rodiči. Zlepšení dítě slyší, ale vnímá ho i podle toho, že se přibližuje k rodiči.

Zatímco pedagogové Suzukiho houslové metody se ve svém vyjádření shodli a odpověděli kladně, u pedagogů bez certifikace byly odpovědi rozdílné. Dvě pětiny respondentů uvedly, že s rodiči ohledně motivačních postupů při domácím cvičení nekomunikují. Zbýlých 60 % dotazovaných pedagogů se o komunikaci pokouší.

PEDAGOGOVÉ BEZ CERTIFIKACE SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

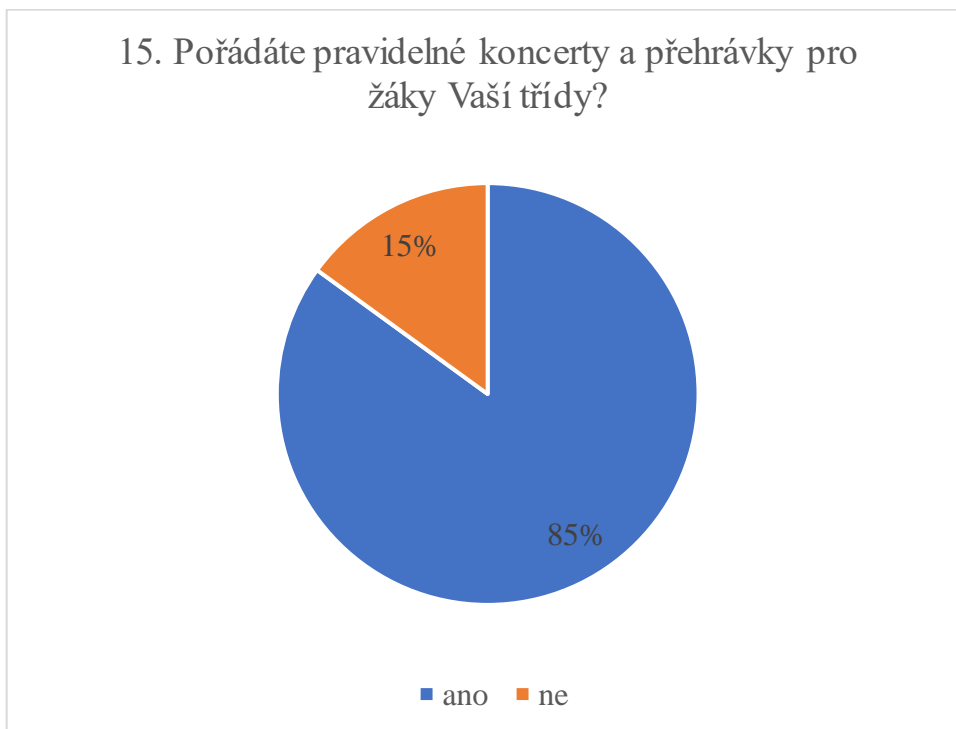
Graf 17 – Stanoviska pedagogů ke komunikaci s rodiči dítěte o motivaci dítěte při domácím cvičení hry na housle

U respondentů bez certifikace Suzukiho houslové metody byla doporučení motivačních postupů často nejasná. Někteří pedagogové odpověděli, že se stále snaží najít nejlepší způsob motivačních postupů, jiní doporučují rodičům podporovat dítě, poslouchat ho při cvičení, případně nabízí rodičům návštěvy hodin houslové hry, kde mohou získat potřebnou pomoc.

Z konkrétních motivačních způsobů pedagogové rodičům doporučovali například odměnu v podobě samolepek a obrázků, cvičení s přestávkami, zpěv písniček nebo společné muzicírování. Dále jim radí, aby nebyli dozorcem, ale pomocníkem, nabízejí pomoc s rozvržením času potřebným pro efektivní cvičení dítěte na nástroj.

V postojích k otázce týkající se pořádání pravidelných koncertů a přehrávek je zřejmý jednotnější názor respondentů. Z celkového počtu odpovědí bylo 85 % kladných a 15 % záporných, jak je vidět v Grafu 18. Lze tedy konstatovat, že většina pedagogů pořádá pravidelné koncerty a přehrávky pro žáky své třídy. Pro větší přehlednost výsledků šetření jsou odpovědi respondentů rozděleny opět do dvou skupin dle certifikace a vyhodnoceny v Tabulce 17 a v Tabulce 18.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 18 – Stanoviska pedagogů k pořádání koncertů a přehrávek pro své žáky

U pedagogů s certifikací Suzukiho metody bylo zastoupení kladných odpovědí 90 %, jak ukazuje Tabulka 17. Pouze jeden z respondentů uvedl, že pravidelné koncerty a přehrávky pro žáky své třídy nepořádá.

PEDAGOGOVÉ S CERTIFIKACÍ SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

15. Pořádáte pravidelné koncerty a přehrávky pro žáky Vaší třídy?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	9	1	10
Počet odpovědí v procentech	90 %	10 %	100 %

Tabulka 17 – Stanoviska pedagogů k pořádání koncertů a přehrávek pro své žáky

Z výsledků prezentovaných v Tabulce 18 vyplývá, že z pedagogů bez certifikace Suzukiho metody odpovědělo na otázku č. 15 80 % kladně. Dva z oslovených respondentů uvedli, že pravidelné koncerty ani přehrávky pro žáky své třídy nepořádají.

PEDAGOGOVÉ BEZ CERTIFIKACE SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

15. Pořádáte pravidelné koncerty a přehrávky pro žáky Vaší třídy?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	8	2	10
Počet odpovědí v procentech	80 %	20 %	100 %

Tabulka 18 – Stanoviska pedagogů k pořádání koncertů a přehrávek pro své žáky

Otázka č. 16 se věnovala tématu pořádání koncertů pedagogů za účelem motivace žáků při vzdělávání v houslové hře. Z dotazníkového šetření vyplývá, že 75 % pedagogů koncerty tohoto typu pořádá. Pro větší přehlednost jsou respondenti rozděleni do dvou skupin dle dosažené certifikace Suzukiho metody, jejich odpovědi jsou zaznamenány v Tabulce 19 a v Tabulce 20.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 19 – Stanoviska pedagogů k pořádání vlastních koncertů za účelem motivace svých žáků

Z pedagogů, kteří získali certifikaci Suzukiho metody, odpovědělo kladně na otázku 70 %, jak prezentuje Tabulka 19. Tři respondenti uvedli zápornou odpověď.

PEDAGOGOVÉ S CERTIFIKACÍ SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

16. Pořádáte své vlastní koncerty za účelem motivace při vzdělávání žáků v houslové hře?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	7	3	10
Počet odpovědí v procentech	70 %	30 %	100 %

Tabulka 19 – Stanoviska pedagogů k pořádání vlastních koncertů za účelem motivace svých žáků

U pedagogů bez certifikace Suzukiho metody bylo zastoupení kladných odpovědí 80 %. Z Tabulky 20 dále vyplývá, že zbývajících 20 % respondentů, kteří uvedli zápornou odpověď, představují dva učitelé.

PEDAGOGOVÉ BEZ CERTIFIKACE SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

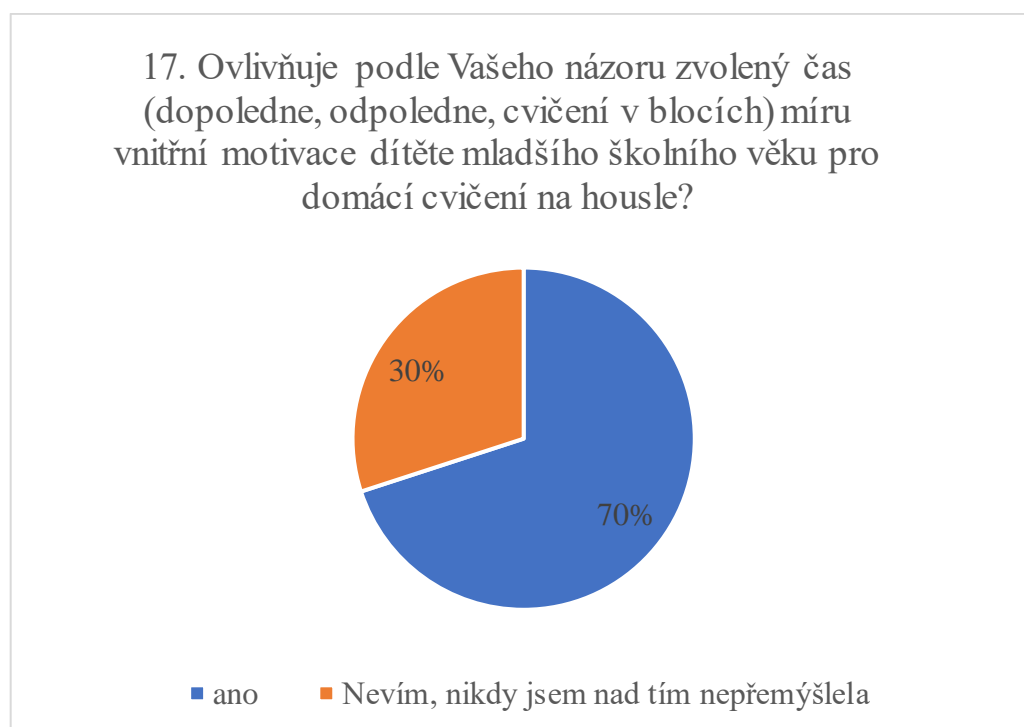
16. Pořádáte své vlastní koncerty za účelem motivace při vzdělávání žáků v houslové hře?	ano	ne	celkem
Absolutní počet odpovědí	8	2	10
Počet odpovědí v procentech	80 %	20 %	100 %

Tabulka 20 – Stanoviska pedagogů k pořádání vlastních koncertů za účelem motivace svých žáků

Poslední dvě otázky dotazníku se týkaly motivace dítěte mladšího školního věku v kontextu s domácím cvičením. Otázka č. 17 zkoumala stanoviska pedagogů k vlivu denní doby cvičení na vnitřní motivaci dítěte.

Z Grafu 20 je zřejmé, že podle 70 % respondentů ovlivňuje denní doba cvičení na housle míru vnitřní motivace dítěte mladšího školního věku pro tuto činnost. Zbýlých 30 % uvedlo, že neví, jak by odpověděli a že nad touto otázkou nikdy nepřemýšleli. Výsledky u pedagogů s certifikací a bez certifikace Suzukiho metody byly totožné, jak dokazuje Tabulka 21 a Tabulka 22.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 20 – Stanoviska pedagogů k vlivu denní doby cvičení na vnitřní motivaci dítěte

PEDAGOGOVÉ S CERTIFIKACÍ SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

17. Ovlivňuje podle Vašeho názoru zvolený čas (dopoledne, odpoledne, cvičení v blocích) míru vnitřní motivace dítěte mladšího školního věku pro domácí cvičení na housle?	ano	ne	Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a.	celkem
Absolutní počet odpovědí	7	0	3	10
Počet odpovědí v procentech	70 %	0 %	30 %	100 %

Tabulka 21 – Stanoviska pedagogů k vlivu denní doby cvičení na vnitřní motivaci dítěte

PEDAGOGOVÉ BEZ CERTIFIKACE SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

17. Ovlivňuje podle Vašeho názoru zvolený čas (dopoledne, odpoledne, cvičení v blocích) míru vnitřní motivace dítěte mladšího školního věku pro domácí cvičení na housle?	ano	ne	Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a.	celkem
Absolutní počet odpovědí	7	0	3	10
Počet odpovědí v procentech	70 %	0 %	30 %	100 %

Tabulka 22 – Stanoviska pedagogů k vlivu denní doby cvičení na vnitřní motivaci dítěte

V případě kladné odpovědi respondenti uváděli v rámci otevřené podotázky vlastní doporučení pro časové rozvržení domácího cvičení. Odpovědi se u respondentů často shodovaly. Dle jejich vyjádření jsou nejdůležitějšími zásadami časového rozvržení při domácím cvičení:

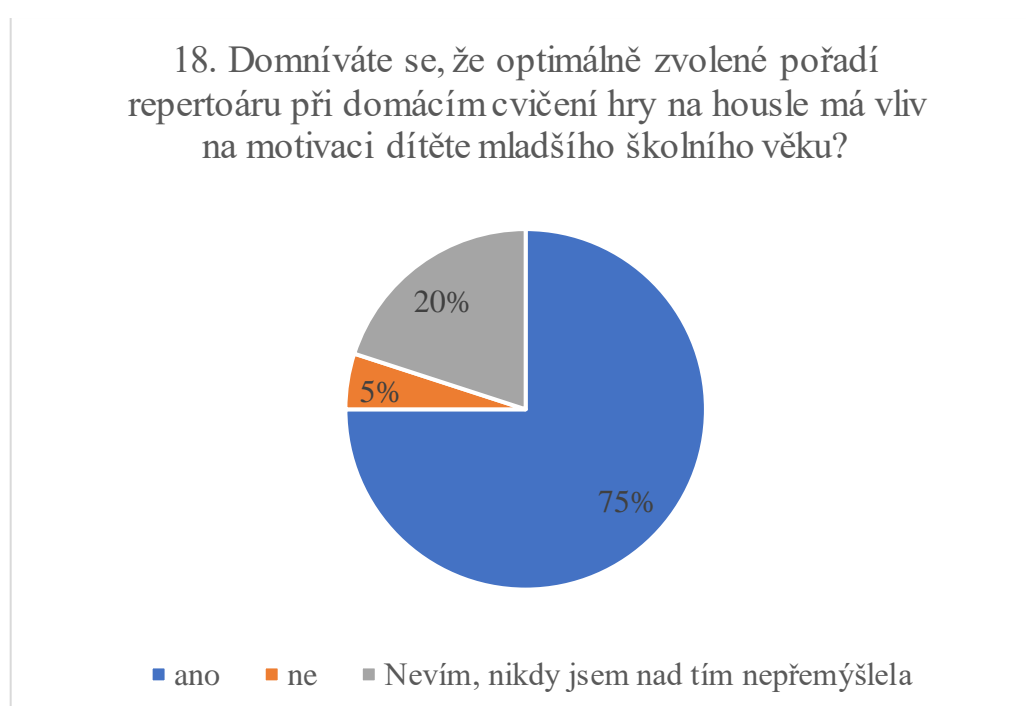
1. pravidelnost,
2. cvičení v kratších časových úsecích,
3. cvičení v blocích, a to i několikrát denně,
4. cvičení v dopoledních hodinách nebo co nejdříve z důvodu koncentrace dítěte.

Za důležité považují to, že se pedagogové snaží dbát na individuální potřeby nejen dítěte, ale i rodiče, který s žákem cvičí, protože každá rodina má svůj vlastní rytmus života. K tomu jedna z respondentek dotazníkového šetření uvedla: „*U každého dítěte je*

to jiné, vždy toto diskutuji s rodiči. Některé dítě rádo přijde domů ze školky, školy a hned si udělá úkoly, hned si zahraje na housle. Další ale potřebuje chvíli oddech a třeba sport, jiné vyžití a pak si zahraje rádo večer. Důležité je nastavit přesný řád a cvičit, pokud možno každý den ve stejnou dobu. Já osobně dávám jeden den dle výběru dítěte volný.“

Záměrem poslední otázky dotazníku bylo zjistit názor pedagogů na optimálně zvolené pořadí repertoáru při domácím cvičení hry na housle a jeho vlivu na motivaci dítěte mladšího školního věku. Tři čtvrtiny respondentů uvedly, že optimálně zvolené pořadí repertoáru při domácím cvičení má vliv na motivaci dítěte. Pětina pedagogů označila odpověď *Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlela*. a zbývajících 5 % se domnívá, že pořadí repertoáru vliv na motivaci dítěte nemá. Pro větší přehlednost výsledků jsou respondenti opět rozděleni do dvou skupin dle dosažené certifikace Suzukiho metody, výsledky šetření jsou zaznamenány v Tabulce 23 a v Tabulce 24.

VŠICHNI RESPONDENTI:

Graf 21 – Stanoviska pedagogů k optimálně zvolenému pořadí repertoáru při domácím cvičení dítěte a vlivu na jeho motivaci

U pedagogů Suzukiho houslové metody bylo zjištěno, že 9 z 10 respondentů se domnívá, že pořadí repertoáru má vliv na motivaci dítěte, viz Tabulka 23.

PEDAGOGOVÉ S CERTIFIKACÍ SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

18. Domníváte se, že optimálně zvolené pořadí repertoáru při domácím cvičení hry na housle má vliv na motivaci dítěte mladšího školního věku?	ano	ne	Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a.	celkem
Absolutní počet odpovědí	9	0	1	10
Počet odpovědí v procentech	90 %	0 %	10 %	100 %

Tabulka 23 – Stanoviska pedagogů k optimálně zvolenému pořadí repertoáru při domácím cvičení dítěte a vlivu na jeho motivaci

Většina oslovených pedagogů považuje za vhodné začít se skladbou, kterou dítě umí, poté se zaměřit na něco nového, řešit obtížná místa a jako poslední si zahrát skladbu dle přání, pro radost. Jeden z pedagogů napsal: *„Způsob výuky je skutečně zábavný a dobře propracovaný, každá skladba je podložena textem. Takže se zpívá jako píseň. Jelikož Suzuki ze začátku neučí hrát z not, je to výborná forma orientace.“* Současně respondenti doporučili individuální přístup ke každému dítěti a respektování jeho potřeb.

Další z respondentů doporučil následující pořadí repertoáru při domácím cvičení:

1. začít opakováním skladbou, kterou dítě již dobře umí,
2. pak vypracovat obtížná místa skladby, kterou připravuje na koncert,
3. zahrát celé a opravit případné detaily,
4. přípravná cvičení k další skladbě,
5. na závěr si zahrát písničku, kterou má dítě rádo.

U pedagogů bez certifikace Suzukiho metodou bylo zjištěno, že 6 z 10 dotazovaných si myslí, že pořadí repertoáru má vliv na motivaci dítěte. 1 z 10 zastává názor, že pořadí repertoáru vliv na motivaci dítěte nemá a 3 respondenti uvádějí odpověď nevím.

PEDAGOGOVÉ BEZ CERTIFIKACE SUZUKIHO HOUSLOVÉ METODY:

18. Domníváte se, že optimálně zvolené pořadí repertoáru při domácím cvičení hry na housle má vliv na motivaci dítěte mladšího školního věku?	ano	ne	Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a.	celkem
Absolutní počet odpovědí	6	1	3	10
Počet odpovědí v procentech	60 %	10 %	30 %	100 %

Tabulka 24 – Stanoviska pedagogů k optimálně zvolenému pořadí repertoáru při domácím cvičení dítěte a vlivu na jeho motivaci

V případě kladné odpovědi se u oslovených respondentů bez certifikace Suzukiho houslové metody nejčastěji objevovalo následující doporučené pořadí repertoáru:

1. stupnice¹⁰¹,
2. technická cvičení (etudy),
3. přednesová skladba.

Za zajímavé považují, že někteří respondenti považují za vhodné začít domácí cvičení fyzickým protažením těla. Jeden z respondentů odpověděl: „*Před hraním by se dítě mělo protáhnout, pak se snažit hrát vždy po jednom úseku, třeba v pondělí bude cvičit písničku, v úterý a ve středu přednes, ve čtvrtek techniku atd. Naučit dítě domácímu cvičení, že není třeba všechno přehrát, ale nacvičit to, cvičit po částech, pomalu a nepřehrávat s chybami.*“

¹⁰¹ Osobně se domnívám, že pedagogové se stupnicemi řeší i hru akordů a terciových rozkladů. V některých případech respondenti také odpověděli, že je vhodné se rozehrát na stupnici či na krátkém rozehrávacím cvičení, které nebylo blíže specifikováno.

7 Diskuse a návrh dalšího bádání

7.1 Diskuse

Cílem výzkumného šetření bylo zjistit, do jaké míry se pedagogové houslové hry zabývají tématem motivace žáka a jaké motivační postupy používají při vyučování dětí mladšího školního věku. Z provedeného výzkumného šetření vyplynulo, že způsoby a míra motivace je velmi individuálním faktorem uměleckého vzdělávání. Vždy závisí na povaze dítěte, na jeho psychickém i fyzickém stavu, na momentální situaci rodiny, rodiče, ale i pedagoga. Motivační postupy respondenti uváděli podle toho, jak jim v praxi fungují většinou, což však neznamená, že musí mít účinek na každé dítě učící se hře na housle.

Z analýzy dotazníku vyplynulo, že pro respondenty bylo v některých odpovědích náročné vyjádřit přesnou myšlenku, a to zejména u skupiny pedagogů bez certifikace Suzukiho houslové metody. Často si nebyli jisti, co přesně je myšleno motivačními postupy nebo nebyli zvyklí nad motivací žáka efektivně přemýšlet.

Vzhledem k tomu, že Suzukiho metoda v České republice není ještě příliš rozšířena, zejména pokud se jedná o jiná města než Prahu, bylo náročné oslovit vyhovující počet respondentů, pokud možno z odlišných houslových studií, měst a základních uměleckých škol.

7.2 Návrh dalšího bádání

Jedním z možných návrhů dalšího bádání je hledání efektivních motivačních postupů pro umělecké vzdělávání žáků mladšího školního věku u zahraničních pedagogů houslové hry. Pro českou pedagogickou veřejnost by bylo jistě přínosné znát odborná stanoviska k motivaci dětí mladšího školního věku od pedagogů, kteří na Suzukiho houslové metodě sami vyrostli jako děti nebo se vzdělávali dlouhodobě v programech Suzukiho metody na univerzitách.¹⁰²

Zajímavým podnětem pro další bádání může být také otázka, která se objevila v kontextu s provedeným výzkumným šetřením, a to sice: *Do jaké míry jsou schopni pedagogové Suzukiho houslové metody praktikovat tento styl vyučování na základních uměleckých školách v České republice a na Slovensku a zda se jim dostává podpory od vedení těchto škol.*

---

¹⁰² Například univerzity v USA běžně umožňují získat certifikaci Suzukiho houslové metody.

Závěr

Bakalářská práce s názvem *Motivace žáků mladšího školního věku při hře na housle podle Suzukiho metody* je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá v rovině pedagogické psychologie pojmem motivace, popisuje základní principy Suzukiho houslové metody a prostřednictvím osobnostního a profesního profilu Shinichi Suzukiho představuje autora této metody. Teoretická část práce dále obsahuje charakteristiku dětí mladšího školního věku a čtenáře uvádí do problematiky motivace dětí této věkové kategorie při hře na housle.

Praktická část bakalářské práce popisuje metodiku a průběh výzkumného šetření, které bylo zaměřeno na využití motivačních postupů ověřených v pedagogické praxi při vzdělávání dítěte mladšího školního věku při hře na housle. K získání výzkumných dat byla použita dotazníková metoda s uzavřenými i otevřenými otázkami, data byla získána na základě kvantitativní a kvalitativní analýzy.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit efektivní způsoby motivace dítěte mladšího školního věku při hře na housle. Dílčím cílem bylo prozkoumat, jakou pozornost respondenti dotazníkového šetření věnují vzájemnému naslouchání a komunikaci s žákem a rodiči, protože jedině za tohoto předpokladu může být motivace dítěte úspěšná. Výzkumného šetření se zúčastnili pedagogové s certifikací a bez certifikace Suzukiho houslové metody, kteří pracují v Česku nebo na Slovensku v uměleckých vzdělávacích institucích. Výsledky šetření představují odborná stanoviska pedagogů houslové hry k motivaci žáků mladšího školního věku a nabízejí v pedagogické praxi osvědčené způsoby motivace dětí při hře na housle. Výsledky šetření zároveň poukazují na rozdílné názory a postoje k problematice motivace dětí mladšího školního věku u pedagogů s certifikací Suzukiho houslové metody a pedagogů, kteří certifikát pro vzdělávání Suzukiho metodou nevlastní.

Informace získané při zpracování bakalářské práce mohou být podnětem pro pedagogickou veřejnost, jak více přemýšlet o motivaci žáků mladšího školního věku při hře na hudební nástroj i o konkrétních motivačních postupech.

Seznam odborné literatury

Literatura:

ČÁP, Jan. *Psychologie výchovy a vyučování*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1993, 413 s. ISBN 80-7066-534-3.

HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 774 s. ISBN 80-7178-303-X.

HERMANN, Evelyn. *Shinichi Suzuki: The Man and His Philosophy*. USA: Alfred Music, 1995, 218 s. ISBN 0874875897.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006, 368 s. ISBN 80-247-1284-9.

LENNON, Robert. *Instrumental Music Teaching: Strategies for Securing Maximum Motivation and Musical Achievement*. United Kingdom: Independently Published, 2021, 174 s. ISBN 9798589645651.

PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2007, 472 s. ISBN 978-80-200-1499-3.

PTÁČEK, Radek a KUŽELOVÁ, Hana. *Vývojová psychologie pro sociální práci*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2013, 66 s. ISBN 978-80-7421-060-0.

PUGNEROVÁ, Michaela a kol. *Psychologie: Pro studenty pedagogických oborů*. Pardubice: Grada, 2019, 280 s. ISBN 978-80-271-0532-8.

SEDLÁK, František a VÁŇOVÁ, Hana. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013, 408 s. ISBN 9788024620602.

SOBOTKOVÁ, Irena. *Psychologie rodiny*. Praha: Portál, 2001, 173 s. ISBN 8071785598.

SOKOL, Jan. *Malá filosofie člověka a Slovník filosofických pojmů*. 6., rozš. vyd. Praha: Vyšehrad, 2010, 368 s. ISBN 978-80-7429-056-5.

SUZUKI, Shinichi. *Nurtured by love*. Jericho, Exposition Press, 1969, 121 s.

SUZUKI, Shinichi. *Ability Development from Age Zero*. United States: Alfred Publishing Co Inc., U.S., 1999, 96 s. ISBN 0874875803.

VÁGNEROVÁ, Marie a LISÁ, Lidka. *Vývojová psychologie: Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2021, 544 s. ISBN 978-80-246-4961-0.

VÁŇOVÁ, Hana a SKOPAL, Jiří. *Knihy ve službě Google Play Metodologie a logika výzkumu v hudební pedagogice*. 3. Praha: Karolinum, 2017, 164 s. ISBN 978-80-246-3621-4.

Internetové zdroje:

BLÍŽKOVSKÝ, Bohumír. *Pedeutologie a gradace profesionality pedagogických pracovníků* [online]. [cit. 18.4.2022]. Dostupné z:

file:///C:/Users/horac/Downloads/Pedag_1990_5_04_Pedeutologie_503_519.pdf

ČESKÁ SUZUKI ASOCIACE, Z. S. *Shinichi Suzuki* [online]. [cit. 18.4.2022].

Dostupné z: <http://www.suzukiasociace.cz/shinichi-suzuki/>

FERRIN, Brecklyn. *How Pro Suzuki Parents Get Their Kids to Practice Part III* [online].

[cit. 18.4.2022]. Dostupné z:

<http://pluckyviolinteacher.com/how-pro-suzuki-parents-motivate-their-kids-to-practice/>

FRANCLIN SUZUKI ACADEMY. *Andra Prewett* [online]. [cit. 22.5.2022].

Dostupné z: <https://www.franklinsuzukiacademy.com/teachers/andra-prewitt/> (autorský volný překlad)

FRANKLIN SUZUKI ACADEMY. *How to Keep Motivated: Creating a Vision*

[online]. [cit. 12.5.2022].

Dostupné z: <https://www.franklinsuzukiacademy.com/2018/06/13/how-to-keep-motivated-creating-a-vision/> (autorský volný překlad)

GOODNER, Christine E. *3 Ways To Keep Students Motivated & Inspired* [online]. [cit.

12.5.2022]. Dostupné z:

<https://suzukitriangle.com/3-ways-to-keep-students-motivated-inspired/>

KATAOKA, Eiko a KATAOKA, Masayoishy. *Talent Education Journal*. USA:

Broadman Supplies, 1979, s. 30. Dostupné z:

<https://internationalsuzuki.org/talent-education-journal/Talent-Education-Journal-03-1979.pdf>

MOOS, Petr. *Obecná teorie motivace* [online]. [cit. 17.4.2022]. Dostupné z:
<http://moos-psycholog.cz/obecna-teorie-motivace/>

NILES, Laurie. *Interview with Hilary Hahn: Recording Suzuki Books 1–3 and Returning from Sabbatical* [online]. [cit. 10.7.2022]. Dostupné z:
<https://www.violinist.com/blog/laurie/202010/28517/>

NILES, Laurie. *Interview with Augustin Hadelich: Recording Suzuki Violin Books 4–6* [online]. [cit. 10.7.2022]. Dostupné z:
<https://www.violinist.com/blog/laurie/20226/29254/>

SUZUKI ASSOCIATION OF THE AMERICAS. *Mrs. Christine E. Goodner* [online].
[cit. 22.5.2022]. Dostupné z:
<https://suzukiassociation.org/people/christine-goodner/> (volný autorský překlad)

SUZUKI ASSOCIATION OF THE AMERICAS. *What is SECE?* [online].
[cit. 21.5.2022]. Dostupné z: <https://suzukiassociation.org/ece/about/>

Přílohy

Příloha A – dotazník

DOTAZNÍK

k tématu *Motivace při vyučování houslové hry*

Informace o pedagogovi

Jméno a příjmení:

Dosažené vzdělání:

Místo zaměstnání:

1) a) Jsem certifikovaný pedagog ..... houslové metody/ školy
(název).

b) Nejsm certifikovaný pedagog.

2) K výuce dětí mladšího školního věku při hře na housle využívám:

a) tradiční české houslové školy

b) Suzukiho houslovou metodu

c) jinou zahraniční houslovou školu:.....(název).

3) Máte propracované motivační postupy pro vyučování houslové hry u dítěte mladšího školního věku?

a) ano

b) ne

Pokud ano, uveďte **alespoň tři** konkrétní způsoby motivace dítěte mladšího školního věku při vzdělávání ve hře na housle:

a)

.....

b)

.....

c)

.....

4) Jak často se snažíte žáky motivovat:

- a) Motivuji je každou vyučovací hodinu.
- b) Pouze když cítím, že žák potřebuje podporu.
- c) Při vyučování žáky nijak nemotivuji, spoléhám na jejich vnitřní motivaci a na rodiče.

5) Kde získáváte inspiraci ke způsobům motivace při vyučování houslové hry?

- a) akreditované kurzy
- b) sociální sítě (Instagram, Facebook, Twitter a další)
- c) články na internetu
- d) videa na YouTube
- e) Nikde, hlouběji se o motivaci nezajímám.

6) Stanovujete si v rámci motivačních postupů společně s dětmi mladšího školního věku krátkodobé a dlouhodobé cíle, kterých posléze dosahujete?

- a) ano
- b) ne

7) Jsou podle Vás žáci Vaší třídy (většinou) dostatečně motivovaní ke hře na housle?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

Pokud jste odpověděl/a kladně (ano, spíše ano), uveďte, co je podle Vás hlavní příčinou:

.....

Pokud jste odpověděl/a záporně (ne, spíše ne), uveďte, co je podle Vás hlavní příčinou:

.....

8) Je podle Vás pro motivaci dítěte mladšího školního věku při vzdělávání ve hře na housle důležitá role rodiče?

- a) ano
- b) ne

Pokud jste odpověděl/a kladně, uveďte, jaký konkrétní význam má rodič pro motivaci dítěte při hře na housle:

9) Mluvíte otevřeně s Vašimi žáky o jejich motivaci ke hře na housle?

a) ano

b) ne

Pokud jste odpověděl/a kladně, uveďte, v čem spatřujete největší přínos těchto rozhovorů:

10) Využíváte fantazii a tvořivé schopnosti dítěte mladšího školního věku v rámci motivačních postupů při hře na housle?

a) ano

b) ne

Pokud ano, uveďte, jakým způsobem:

.....
.....

11) Na uvedené škále uveďte míru důležitosti, kterou přisuzujete motivaci dítěte při skupinovém vyučování hry na housle?

(nejméně)   **0**   **1**   **2**   **3**   **4**   (nejvíce)   **N**   (nevím)

12) Jaký typ vyučování je podle Vašeho názoru pro žáka více motivační?

1) individuální

2) skupinové

Svoji odpověď stručně zdůvodněte:

.....

13) Pořádáte skupinová houslová soustředění nebo setkání žáků za účelem motivace?

1) ano, pravidelně

2) ano, občas

3) ne

14) Komunikujete s rodiči dítěte mladšího školního věku o vhodných motivačních postupech, týkajících se domácího cvičení?

- a) ano
- b) ne

Pokud jste odpověděl/a kladně, uveďte, jaké motivační postupy rodičům doporučujete?

.....

15) Pořádáte pravidelné koncerty a přehrávky pro žáky Vaší třídy?

- a) ano
- b) ne

16) Pořádáte své vlastní koncerty za účelem motivace při vzdělávání žáků v houslové hře?

- c) ano
- d) ne

17) Ovlivňuje podle Vašeho názoru zvolený čas (dopoledne, odpoledne, cvičení v blocích) míru vnitřní motivace dítěte mladšího školního věku pro domácí cvičení na housle?

- a) ano
- b) ne
- c) Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a.

Pokud jste odpověděl/a kladně, uveďte, jaké časové rozvržení domácího cvičení doporučujete:.....

.....

18) Domníváte se, že optimálně zvolené pořadí repertoáru při domácím cvičení hry na housle má vliv na motivaci dítěte mladšího školního věku?

- a) ano
- b) ne
- c) Nevím, nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a.

Pokud jste odpověděl/a kladně, uveďte, jaké rozvržení repertoáru při domácím cvičení doporučujete:.....

.....